

ELŐFIZETÉS

HELYESEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6 sorosban petit sor egyszer 20 fillér.
Minden következőnél 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, december 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszélyek: Fordulat a politikában.**
- As indemnityt megszavasták.**
- A venezuelai háború.**
- Teljesülés a kereskedelmi- és iparkamarában.**
- A román nemzeti kemité föltámasztása.**
- Közművi aljegyzők a megyében.**
- A városatyá-választások.**
- A kereskedelmi- és iparkamara új elnöke.**
- Szegény övegek segítése.**
- Pénzhamisító-banda Araden.**
- Elmebeteg az esküdtek előtt.**
- Ingyen kenyér.**
- Öngyilkos tisztihelyettes.**
- Tárcs: Erkölcsei diadal. Irta: Mural Károly.**
- Regény-Csarnok: A róma-párti expressvona. Fordította: Ritu Gyula.**

Fordulat a politikában.

Budapest, december 12.

A képviselőház mai ülése fordulatot jelent a politikában. A függetlenségi párt az obstrukciónak fejlődött vitát nem folytatta tovább: a párt tartalékja, azok is, akik már fel voltak iratkozva, letörültek és mindössze *Putnoki Mór* beszélt röviden, utána *Kubik Béla* inkább személyes természetű felszólalása után még csak *Visontai Soma* és *Kovács Gyula* szólottak. Még *Barta Odön* kívánt a zárszó jogával élni. A kormány megkapta a négy havi indemnitást, a melyet a Ház ugy általánosságban, mint részleteiben még a mai ülés során elfogadott.

Ez a váratlan fordulat, a politikai körökben elterjedt hírek szerint, a miniszterelnök és a függetlenségi párt között létrejött *egyezmények* következménye. A képviselőház mai ülésén a kormány egyes tagjai hosszasan tárgyaltak *Kossuth Ferenc*cel, a mi előjele volt a bekövetkezett eseményeknek.

Egy ellenzéki forrás szerint a függetlenségi pártnak sikerült a vita bezárása ellenében *engedményeket nyernie a kormánytól*, a melyek természetéről a legkülönbözőbb hírek voltak elterjedve a folyozón. Nagyon valószínűnek tartják, hogy a *véderőjavaslatok* nem kerülnek szőnyegre, legalább egyhamar nem, a *civilistának* az idénre eső részét szintén törlik. Ezen kívül pedig hosszabb karácsonyi szünet lesz, a mi az indemnitás és a horvát provizórium letárgyalása után nyomban megkezdődnek.

A megváltozott politikai helyzettel minden valószínűség szerint összefüggésben van, hogy a király ma *Széchenyi Gyula* grófot, a személye körüli minisztert hosszabb kihallgatáson fogadta. Egy bécsi távirat szerint *Széchenyi* miniszter ő felségének a politikai helyzetről, amint ez az utóbbi napokban alakult, jelentést tett és közölte a tegnapi minisztertanács határozatait és terveit, melyekről még az éjjel a miniszterelnöktől expressz-értesítést kapott. Valószínű, hogy a miniszterelnök vasárnapra ismét fölmegy Bécsbe

és ő felsége vagy ott, vagy *Schönbrunnban* fogadja. Ez alkalommal, hallomás szerint, szóba fognak kerülni azok az engedmények, amelyeket a miniszterelnök a parlamenti béke helyreállítása esetére ígért.

Bécsi politikai körökben azt hiszik, hogy *Szell Kálmán*nak vasárnap, illetőleg bármely napi, legközelebbi kihallgatása jelentős fordulatot fog jelenteni a magyar politikában, ezekben a körökben ugyanis az a hír terjedt el, hogy *Szell Kálmán* a parlamenti béke helyreállítása kedvéért a függetlenségi pártnak *ő felsége előleges tudta és beleegyezése nélkül* a civilista és a katonai javaslatok határideje körül oly ígéreteket tett, melyekhez a korona *aligha fog hozzájárulni*. *Széchenyi Gyula* ő felsége személye körüli miniszter éppen azért kért ma rendkívüli kihallgatást, hogy lehetőleg elhárítsa az akadályokat, amelyeket a korona a miniszterelnök útjába ejtene.

Hogy ez sikerül-e, vagy sem, arról ez idő szerint mit sem tudnak. — A függetlenségi párt vezetőihez közel álló forrásból ide érkezett hírek szerint a függetlenségi párt *Szell Kálmán*nal *csak ideiglenes békét* köt, de azért a párt még nem szerel le feltétlenül, hanem bevárja az indemnitás esetleges megszavazása után, hogy *Szell Kálmán* a Házban nyílt és határozott ígéretet tegyen s a mennyiben erre nem volna képes, vagy a

TÁRCA.

Erkölcsei diadal.

Irta: Mural Károly.

Tavaly nyáron, mikor egy uriembert pisztolypárbajban agyonlőttek s mikor az újságok a párbaj ellen ismételtén kikélték, *Peszmege*n is meghánytákvetették a dolgot. Ennek pedig a következménye az lett, hogy a *peszmegei intelligencia* egyhangu határozattal kimondta, hogy azt, aki közülök bármely oknál fogva párbajt vív, ünnepélyesen átadják a közmegevetésnek. A határozatot írásba foglalták, aláírták s a városi titkos levéltárban elhelyezték, hatalmas cikktémát adva a „*Peszmege és Vidéke*” című lapnak, amely az ügyre vonatkozó cikkben egész Magyarországot arra kérte, hogy a *Peszmege*n kigyúlt fákllya világa mutassa meg azt az utat, amelyen minden józan gentlemannek haladni kell.

Nemsokkal ezután történt, hogy *Csizmás Péter* felesége igen gonosz megjegyzést tett *Kalap Gedeon* feleségére, akit egy nyugalmazott bakatisztal együtt emlegettek. Ami a megjegyzést illeti, annak csakhamar híre ment s így arról ugy *Kalap Gedeon*, mint a felesége tudomást szerzett. *Kalap Gedeon* tehát kénytelen volt kijelenteni, hogy a rossznyelvű *Csizmás Péterné* urat kérdőre vonja és örök időkre szólóan megleckézteti. A kijelentéshez hozzátette azt is, hogy bár a sertés rendkívül su-

lyos és vért, még pedig sok vért kíván, mindazonáltal a *peszmegei* határozathoz föltétlenül ragaszkodik s így *Csizmás Péter*t nem provokálja. Am, ha segédek nem vesz is igénybe s a lovagiaság szabályaihoz nem köti is magát; az az egy bizonyos, hogy feleségének megsértett becsületét megtorolja. Hogy mikor és mily módon, azt senki orrára nem köti, de hogy *Csizmás Péter*t valaki kegyetlenül elveri, arra ugy *Peszmege*, mint egész környéke mérget vehet.

Igy hát mindenki megtudta, hogy az afférból nagy verekedés lesz. Tudomást vett erről *Csizmás Péter* is, aki egy egész fejjel magasabb volt *Kalap Gedeonnál* és aki a hír vétele után csak annyit jegyzett meg, hogy ellenfelét közönséges paprikásnak fogja fölkapítani. Bármenynyire tüzelt is azonban egymásra a két lény és gentleman, kerek 30 óráig nem találkoztak össze, nem kis bosszúságára a lakoságnak, amely az ügy lefolyása iránt módfelel érdeklődött.

Mi, akik ezen a nyáron *Peszmege*n nyaraltunk, szintén lázas kíváncsisággal vártuk az elintézet. Vártuk pedig annál inkább is, mert *Kalap Gedeon* szomszédosságában laktunk s így tőle magától tudtuk meg, hogy *Peszmege* két lakosa közül egynek okvetlenül meg kell halni, de az az egy, akit egy vagy két ökölcspárossal agyonütnek, nem ő lesz.

Ilyetén körülmények után történt, hogy egy kora reggel, mikor sétából tértem volt meg, olyan valamit hallottam, hogy a két félel-

metes alak immár összetalálkozott, még pedig az éjszaka folyama alatt. Amíg kint a kapuban erről diskuráltunk és feltűnőnek találtuk, hogy a szomszédoknál nagy csöndesség van, az utca tulsó oldalán *Csizmás Péter* alakja volt látható. A hatalmasan megtermett ember igen nyugodtan haladt a templom felé és szokás szerint pipázott. Amíg előttünk haladt, erősen szemügyre vettük és konstatáltuk, hogy sem a feje, sem a keze, sem a lába nem hiányzik. Megállapítottuk azt is, hogy plazurja sincs s a feje sincs beütve. Mindebből természetesen arra a józan következtetésre jutottunk, hogy az esetben, ha a polgári módon lefolyt verekedés csakugyan megtörtént, csakis *Kalap Gedeon* lehetett a vesztes.

Nemsokára ezután a szomszéd cselédje kopogtatott be hozzánk s a gazdája nevében arra kért, hogy ne legyek lusta átfáradni. A ténsur, aki az ágyban fekszik, beszélni szeretne velem. Azt hiszem hogy tíz másodperc alatt már oda át voltam és *Kalap Gedeon* ágya mellett álltam, megdöbbenve a látványon, amely kínálkozott. Először is azt láttam, hogy a szomszéd ágya mellett levő asztalon egy nagy tálban jeges víz abban pedig olyan ruha volt, amilyennel a betegeket borogatni szokás. Láttam azután még orvosságos üveget is és éreztem karból szagot, bizonyosságul annak, hogy előttem már orvos járt a házban.

Ami magát az ágyban fekvő szomszédot illeti, ő igazán szánni való alakot mutatott. Legeslegelőször is az egész feje be volt kötve.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát karácsonyra minden előfizetőnknek ingyen adjuk.

A naptár könyvesboltokban nem lesz kapható.

horvát provizóriumnál, vagy a cukorjavaslatnál folytatják az akciót.

Mindezek csak tapogatózások és kombinációk, amelyekkel ellentétesnek látszik az a körülmény, hogy Münnich Aurél már a Ház mai ülésén *beterjesztette és ujonclét-szám emeléséről szóló törvényjavaslatokat*. Amár az sincs kizárva, hogy a miniszterelnök, amennyiben csakugyan tett engedményeket, az illető javaslatok tárgyalása alkalmával fog megfelelő módosításokat javaslatba hozni.

Egyelőre tehát, a mai fordulat után, meglehetősen titokzatos a helyzet, s a homályossága előreláthatóan csak a karácsonyi vakáció után fog kibontakozni.

Az indemnityt megszavazták.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 12.

Már a folyosón híre járt, hogy ma végre, több mint másfél havi tárgyalás után, vége szakad az általános indemnity-vitanak. A feliratkozott szónokok listája is ezt bizonyította. Mert csak két név tűndökölt a táblán, ezek közül is csak a *Putnokié* maradt úgy.

Ósietett is elmondani a maga mondókáját és utána éppen be akarta zárni Apponyi a vitát, amikor felállott *Kubik Béla* és nagy iratcsomót rakva maga elé, úgy tett, mintha obstrukciós beszédre készülne. De rövid öt perc múlva elfogyott a lélekzete. Még *Visontai* és *Kovács Gyula*, a volt szoboszlói polgármester, Polónyi legyőzője beszéltek röviden és ezzel véget ért az indemnity-vihar.

Most *Szell Kálmán* miniszterelnök beszélt röviden; kijelentését zajos tetszéssel fogadta a jobboldal.

Ekkor következett a szavazás. Az indemnityt általánosságban és a részletekben is a többség elfogadta.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Fejérváry*

Géza báró, *Láng Lajos*, *Plósz Sándor* és *Darányi Ignác* miniszterek.

Elnök kevéssel fél 11 előtt megnyitja az ülést.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter be-terjeszti az 1902. évi statisztikai kimutatásokat. Következett:

(Az indemnitás.)

Putnoki Mór: Röviden bizalmatlanságát fejezi ki a kormány iránt, a miért az önálló vámterületet fel nem állítja. Gazdasági önállóság nélkül nem boldogulunk. Tiltakozik a cívillista és a véderő felemelése ellen és végül kijelenti, hogy az indemnityt nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök: Miután senki sincs feliratkozva, kérdi: akar-e még valaki szólani?

Kubik Béla (hirtelen feláll, nagy papircsomagot tesz a padra és szólásra jelentkezik.) T. Ház! (Zugás jobbról.) Mielőtt az általános vitát befejeznék, utalni akar a csongrádi állapotokra, a melyeket *Hegyi Antal* volt csongrádi plébános teljesen tarthatatlanná tett. Parlamentári bizottság kiküldését kéri, a mely *Hegyi* visszaéléseit felderítse és a bajok orvoslását előmozdítsa. Kifogásolja, hogy a tápéi választáson a tanfelügyelő a tanítókat befolyásolta. Tiltakozik ez ellen. Különböző okokból bizalmatlan a kormány iránt és ezért nem fogadja el az indemnityt. (Helyeslés a szélbalon.)

(A munkás-előadások.)

Visontai Soma kizárólag azzal a rendőri rendelettel akar most foglalkozni, a mely betiltotta a szociologia-társulat munkásfelolvasásait. Annak a társulatnak je es tagjai vannak, több képviselő, így *Hegedüs Loránt*, a ki most az előadói székből ül, továbbá a miniszterelnökhöz közelálló félhivatalos *Magyar Távirati Iroda* szerkesztője *Radó Sámuel dr.* is tagja, és felolvasója.

Hegedüs Loránt: A társulatra nézve tévedésben van a képviselő ur!

Visontai: Előtte vannak az adatok.

Hegedüs Loránt: De az másról szól. (Derültség.)

Visontai Soma: Hát majd feleljen máskor a képviselő ur. Ezután igazságtalannak tartja a munkások illeténi megrendszabályozását. — Örülni kellene azon, hogy a munkások ily tudományos dolgok iránt érdeklődnek és ezt a társadalomnak és az államnak egyaránt támogatni kellene. Bizik a miniszterelnöknek ama multkori ígéretében, hogy a dologban vizsgálatot indít és hogy a munkások érdekeit szíven viseli és támogatni fogja. Most nem akar egyéb kérdéssel foglalkozni, majd lesz rá al-

kalma a költségvetés tárgyalásának idején behatóan megvitatni az egyes dolgokat. Az indemnityt nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Kovács Gyula szintén nem viseltetik bizalmatlanul a kormány iránt. Sorra veszi az egyes tarcákat és különösen a választási törvény reformját sügeti. Némely kerületben több választó van, mint más három-négy kerületben. A pénzügyi tárca körében számos visszaélés fordul elő, de nem akar azokkal foglalkozni. Az indemnityt nem fogadja el.

Elnök a vitát bezárja.

(A miniszterelnök válasza.)

Szell Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt utal arra, hogy az ellenzék oly terjedelmessé tette az indemnity-vitát, hogy a rendes költségvetési vita sem lehet nagyobb. Így most két költségvetési vita lesz. Talán meg is kérhető: helyes-e ennek a képviselőháznak egész esztendőn át csak költségvetést tárgyalni? Hiszen más munkája is volna ennek a Háznak. (Élénk helyeslés.)

Hiszen 40 jelentés, 16 törvényjavaslat van készen. Munka tehát van elég. De hát ha egyszerűen nem is voltak készen, kellett a bizottságoknak időt adni, a míg elvégzik munkájukat. Hiszen a bizottságokban oly terjedelmes és részletes munkásság folyik...

Felkiáltások a szélbalon: Az ellenzék!

Szell Kálmán miniszterelnök: Engedelmet kérek, ez a párt is, a miniszterek is behatóan tárgyalnak. Ha az ellenzék ily magatartást tanusít, azaz, hogy ily hosszúra terjeszti a költségvetési vitákat, már előre is illuzorikusokká teszik azt a szándékát, hogy a költségvetési tárgyalást rövidebbre vonja a házszabályok módosítása által. (Tetszés jobbról.)

A mi a multkori beszéde óta felhozottakat illeti, csupán néhány kijelentésre szorítkozik. *Barta Odón* a horvát viszonyokat bírálva, igen éles hangokat használt és túléles kritikát gyakorolt. Már pedig túszurásokkal és nem mindenben alapos támadással a magyarok és horvátok közti viszonyt csak elmérgesítik. (Tetszés jobbról.) A horvát nemzeti párt a törvény értelmében hiven a fennálló kapcsolatnak viselkedik. Maga a horvát bán a magyar államesszme őszinte híve és ő volt az első, aki tisztázta a közünk levő viszonyt a magyar államesszme érdekében. Horvátország autonóm jogait vindikálva, tiszteletet szerzett a magyar államnak és előmozdította az államegységet. Csakis így válhatott bensőbbé az a tudat, hogy nincs számukra más hely, mint a magyar állam. Mert ennek keretében egy magát jól érző Horvátországgal aka-

Az orranak azonban külön kötes jutott. Bal karja, amelyet a paplan fölött tartott, erősen bevolt fászlizva. A jobb kezével az oldalára helyezett hidegvizes ruhát szorongatta, gondolom azért, hogy el ne csusszék.

Mikor oda ültem az ágya elé és szánakozással nézegettem, megszólalt:

— Furesa emberek maguk pestiek. Még csak nem is jönnek gratulálni.

Hogy ezt hallottam, megdöbbsentem, mert azt hittem, hogy láza van s félre beszél. Elvegrem az ördögbe is, mi gratulálni való van az ő helyzetében? Annak a halandónak, akit a lehető legalaposabban eldöngözték s akit az eldöngöztetés következtében jegesviz-s ruhával borogatnak, talán még *Peszmege*n sem szokás gratulálni, pláne akkor, mikor az ellenfelet nyugodtan pipázva látni az utcán. A szomszéd küldömben tovább beszélt, ha olykor-olykor sziszegve is.

— Amint láthatja, nem a legjobb kondícióban vagyok, de megnyugtataz a tudat, hogy mint férfi és gentleman jártam el. Igenis, megnyugtataz a tudat, hogy nőm megsértett becsületét kikorrigáltam és hogy a gazfickót megleckéztettem. Reményem uram, hogy odafönt Pesten, a pesti férfiak s így cselekszenek.

— Persze, hogy így cselekszenek.

— Hígyje meg, ezt igen jól esik hallanom. Nincs kellemesebb érzés, mint az, amely akkor támad, ha az ember arról győződik meg, hogy korrektül cselekedett és hogy az erkölcsi diadal az övé.

— Az erkölcsi diadal?

— Igenis, az erkölcsi diadal, amely ez ügyből kifolyólag nekem jutott.

Gedeon elégedetten, boldogan mosolygott s némi szünet után így folytatta:

— Uram, tiszteit pesti ur, önlt lát engem az ágyban orvosi kezelés alatt és elverve s így azt hiszi, hogy a vesztes vagyok. De ha ezt hiszi, nagyon csalódik, mert a győztes én vagyok s az erkölcsi diadal kizárólag az enyém. A nyers erő, a durva mézárós ököl leütött ugyan és elbánt velem, de én azért mindig fölemelt fővel lépek a peszmegei intelligencia elé s önértzetesen hivatkozom arra, hogy az erkölcsi diadal nekem jutott és a habér az én homlokomat illeti meg.

E percben *Gedeon* felesége megjelent s az erkölcsi diadalt megszerzett férj oldalára új borogatást tett, alkalmat adva a betegnek arra, hogy nyögést hallasson. Ezután a szomszéd megint beszélni kezdett:

— Ami az erkölcsi diadalt illeti, az azért is az enyém, mert a támadó én voltam és mert gyöngébb létemre az erősebbre belekötöttem. De nekem jut annál az oknál fogva is, hogy a feleségem, a megsértett nő védelmére keitem. Uram, tiszteit pesti ur, ha a peszmegei társadalomban van tisztesség — pedig van — akkor én ez ügyből kifolyólag bankettet kapok.

— Amelyen én is részt fogok venni.

— De — folytatta a szomszéd — ami a köztünk lefolyt utcai harcot illeti, abban is én arattam az erkölcsi diadalt, amire egész életem folyamán büszke leszek.

— Ah!

— Igenis, az erkölcsi diadal határozottan az enyém. Hogy pedig miért az enyém, azt nyomban megmagyarázom. Előbb azonban engedje meg, hogy megkenjem a karomat, mert

pokoli módon hasogatodzik és úgy ég, mintha tűzben lenne, a fejemmel együtt.

A művelet után a beteg megkönnyebült és tovább beszélt.

— Mikor az éjszaka összetalálkoztam vele, a fejemet mint valami dárdát előre szögeztem s egyenesen neki rohantam, hogy keresztül menjek a lelkén. És uram, mindössze egy pillanaton mult, hogy szörnyet nem halt. Az volt egyedüli szerencséje, hogy hirtelen a hajamba kapott (mert a kalapom a rohamban leesett) s a fejemet a hajamnál fogva fölemelte.

— Hisz ez rendkívül érdekes.

— E pillanatban azt hittem és minden más gentleman azt hihette volna, hogy a bajamat elereszti s így újabb együttes támadást intéztünk egymás ellen. Fájdalom, csalódtam, mert ő a helyett, hogy gavallér módon viselkedett volna s a gentleman nevet megszeresztet volna, a helyzettel hitványul visszaélt. Tudja-e, hogy mit cselekedett? Hát azt cselekedte, hogy amíg a fejem a hajamnál fogva jobb kezével fölemelte, addig a balkezevel arcul ütött. Igen, uram, tiszteit pesti ur, az történt, hogy a balkezét vitte a küzdelembe, dacára ama minden uri körben elfogadott szokásnak, hogy a pofont jobb kézzel adják.

— Na, ez igazán rettenetes!

— Én, mikor ezt láttam, korrektebbül szólva: éreztem, nyomban tisztában voltam azzal, hogy inkorrektiséget követett el és hogy így a tusa erkölcsi diadala engem fog megilletni. Ám ha így vélekedtem is, nem hagytam magam s szabályszerint intéztem ellene egy rugást, amint dukál, a jobb lábammal. Nos hát uram, ahelyett, hogy ezt a rugást illően felfogta volna, a lábamat egyszerűen elkapta, a

rank élni. Nemcsak névleg és jogilag van szükségük nekik erre, hanem a benső kapcsolatot illetően is, de nemcsak nekik, hanem nekünk is. Mert ha kölcsönösen benső jó indulattal viseltetünk egymás irányában, akkor lesz erősebb és annál erősebb a magyar állam. (Helyesítés jobbról.)

(A szerződés felmondása.)

Barta határozati javaslatát nem fogadja el már csak éles hangjánál fogva sem. A mi a szerződések felmondását illeti, már a multkor nyilatkozott Kossuth szavaira. Nem érdemlegesen, mert most érdemlegesen még nem nyilatkozhatik. Figyelmeztet egy nagy tévedésre, a mely itt is, a sajtóban is felmerült.

Azt mondják ugyanis, hogy itt van december 31-ike és azután már nem lehet felmondani a szerződéseket. Dehogyan is nem lehet. Ugy a külföld, mint mi is felmondhatjuk a szerződéseket 31-ike után és egy éven belül. Mulasztás tehát nem történik és fegyvertelenül nem fogunk állani. (Élénk tetszés.) Ha fenn nem akarjuk tartani a szerződéseket, még marad idő tehát számunkra és erre vonatkozólag felolvassa a francia nyelvű szerződést.

A kormány azonban a legsürgősebb feladatának tartja az Ausztriával való viszony tisztázását és az állásfoglalást és e feladatát nem mulasztja el. Ezeket akarta csak mondani. (Helyesítés jobbról.)

Elnök: Még az előadó szólhat. (Letekint az előadói emelvényre). Az előadó nincs itt! (Élénk derűtség). Barta Odön is szólhat, de szintén nincs itt, ennél fogva felteszi a kérdést.

A Ház nagy többsége azután *általánosságban elfogadta az indemnítást* és elvetette Barta és Nessi Pál határozati javaslatát.

Ot perc szünet után

a Ház folytatja a tárgyalást.

Következett

(az indemnitás részletes tárgyalása.)

Az 1. §-nál

Kossuth Ferenc polemizál a miniszterelnökkel és azt vitatja, hogy a december 31-iki terminus elmulasztásával mi hátrányban vagyunk és érdekeink csorbát szenvednek. Végül határozati javaslatot terjeszt be, a melyben azt javasolja, hogy a Ház ne négy hónapra, hanem csak egy hónapra adjon indemnítást a kormánynak.

Szell Kálmán a kormány szándékaira vonatkozólag várakozást kér, amíg a nyilatkozat ideje elérkezik. Kossuth Ferenc javaslatát nem fogadja el, mert az egy hónapi indemnitás mellett a kormánynak le kellene mondani.

minek következtében elbuktam. Elvesztvén az egyensúlyt és érintvén a földet, azonnal halt-et kiáltottam, de minden eredmény nélkül, mert ő ahelyett, hogy félrelépett volna és félkelni engedett volna, rám vetette magát és ott ütött vert, a hol ért. Így esett meg, hogy engem föléra mulva lepedőben hoztak haza.

— Komisz dolog volt.

— Ugy-e, hogy az volt. De mindegy, megtörtént a az eset ez volt. Most azonban megcsinálom önnek a számadást, amelyből könnyen megtudja, hogy ketőnk közül az erkölcsi diadal kié. A számadás ez: Ha ő az én fejrohamomat ki nem kerüli: most halott ember. Ha pedig a rugásomat el nem kapja: kétszer halott ember. En azonban az ő minden ütése dacára is élő ember vagyok, amiből kétségtelen, hogy az erkölcsi vereség neki jutott és hogy a diadal ezért is, meg száz más oknál fogva, az enyém. Uram, tisztelt pesti ur, önk odaftnt Pesten . . .

Nem beszélhetett, mert az orvos lépett be, a ki nemcsak komoly képet vágott, de a fejét is csóválta, miközben a szomszédot vizsgálta, aki a gyöngédtelen tapogatás idején, hol sziszegett, hol nyögött, hol meg elordította magát.

— Sok megvert betegem volt már — szökt az orvos, de olyan, akit úgy helyben hagytak volna, mint téged, még eddig egy sem sem akadt.

A szomszéd erre ragyogó arccal, önérzetesen mendta:

— Mindegy! Az erkölcsi diadal az enyém.

A ház többsége ezután az *indemnítási javaslatot részleteiben is elfogadta.*

Tárgyalásra kerültek ezután a horvát pénzügyi egyezményről szóló javaslat s a kérvények.

Münnich Aurél beterjeszti az ujonclétszám szaporításáról szóló két törvényjavaslatot.

Szell Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be a rendőri bejelentésről szóló törvénynek a vidéki városokban leendő kiterjesztésére.

Az ülés ezzel véget ért.

A venezuelai háború.

(Angolok és németek egy amerikai köztársaság ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 12

Alig félesztendeje, hogy a vereenigingi békekötéssel véget ért a délafrikai háború, s megint kilobbant a harc tüze, most nem délen, hanem nyugaton, ahol Angolország és Németország állnak szemben Venezuelával. Venezuela a két európai hatalmasság ultimátumára azzal felelt, hogy fogságba vettette Caracas összes német és angol lakóit, azóta pedig nagymennyiségű csapatot szállit La Guayra felé, hogy szembeszálljon az angol és német hadihajók fegyveres erejével. Ilyen körülmények között békés megoldásról többé szó nem lehet, s így hadüzenet nélkül is kitört a háború.

Az összeütközés előzményeit abban a hosszú és viszontagságos polgárháboruban kell keresni, amelynek Venezuela a *Castro* Ciprián elnökkel választása óta csaknem állandó martalóka volt.

Alig ért véget a belső nyugtalanság, kitört a konfliktus Angliával és főképpen Németországgal Venezuelában nagyon sok német ember lakik. A mérnökök, kereskedők, gyógyszerészek mind németek s a La Guayrából Caracasba vezető 87 km. hosszú, s a Caracából Valenciába vezető 185 km. hosszú vasut szintén német vállalkozás, a berlini Diskontogesellschaft építette, s Venezuela kamatot biztosított neki.

A belvilongások alatt a német érdekek ezerféleképpen szenvedtek csorbát. A Diskontogesellschaft soha nem kapott egy krajcárt sem, a németeket a kormány csakugy kifosztotta mindenéből, mint a venezolánokat.

Hozzájárult ehhez a dologhoz, hogy Venezuela közben magára haragította Angolországot is. A forradalom alatt, hol a felkelők, hol a kormány hadihajói fosztottak ki egy-egy angol kereskedőhajót, de Caracasban is minduntalan sérelem esett az angol kereskedelem érdekein.

Erre aztán a két hatalmasság utnak indította a hadihajóit, s ultimátumot küldött *Castro* nak, pénzüsszegeben fejezve ki a kártérítést, amelyre igényt tart. Az ultimátumra *Castro*, a kit a félkelés sikeres leverése elbizakodottá tett, mint már fentebb említettük, azzal felelt, hogy fogságba vetette Caracasban az összes angol és német lakosokat. Azonkívül pedig megindította csapatait La Guayrába, és minden 18—50 éves embert besorozott.

Az ellenségeskedés ily módon való megkezdésre a hatalmak azzal feleltek, hogy elfoglalták, még pedig könnyű szerrel, Venezuelának csaknem minden hadihajóját s ilyenformán a hadi állapot bekövetkezett.

Legújabb távirataink ezek:

London, dec. 12. A *Daily Mail* jelenti Willemstadból tegnapi kelettel: A puerto-cabellói venezuelai hatóságok megerősítik a várost. Az angol és a német konzult, ugyszintén a többi ott lakó angolokat és németeket *letartóztatják* és vagyonukat elkobozták. Elkobozták továbbá egy angol gőzöst, amely szénből álló rakomá-

nyát kirakta. Az amerikai konzul közbelépett, de sikertelenül.

London, dec. 12. A *Daily Mail* jelenti Washingtonból: Nagyon jól értesült oldalról kijelentik, hogy az amerikai kormány nézete szerint *egy esztendő bőven elegendő* arra, hogy Németország és Anglia Venezuelában behajtsa követeléseit és megvédje érdekeit.

London, dec. 12. A *Standard*-nak táviratozzák Washingtonból: Mindazok a híresztelések, amelyek arról szólnak, hogy az Egyesült-Államok hajlandók Venezuelát támogatni, alaptalanok. Az amerikai kormány megmarad azon az állásponton, melyet Németországhoz intézett memorándumában kifejtett, amikor ez az ügy először szóba került.

London, december 12. A dewonporti I. számú tartalékbajoraj azt a parancsot kapta, hogy 24 órán belül indulásra készen legyen. A Hogue cirkálóhajójának adott utasítást, hogy Vigoba menjen, visszavonták.

London, december 12. A venezuelai válságról azt mondja a *Standard*: *Castro* megatartása határozottan nem kielégítő. Ha valamely szervezett, törekvő nép rendezett kormányzatával volna dolgunk, a kereskedelem fennakadása, a külvilággal való forgalom megszakadása engedékenységre készítené a kormányt. De sajnos egészen rendezetlen országgal van dolgunk, a melyen egy kalandor-elikk uralkodik.

A *Daily Chronicle* szerint *Castro* nak magának is be kell látnia, hogy vesztébe rohan, ha nem kap diplomáciai segítséget. A legkomolyabb körülmény a venezuelai lakosság izgatottsága, a mely vérontásra vezethet.

Willemstad, dec. 12. A *Retribution* angol cirkáló hajó és egy német hadihajó *elkoboztak három venezuelai hajót a La Guayra öbölben.*

Caracas, dec. 12. A kormány elrendelte, hogy a *tizennyolc és ötven év közötti korbéli férfiak besoroztassanak.* A rendeletet végre is hajtották.

A román nemzeti komité föltámasztása.

(Bizalmas ülés Nagyszebenben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 12.

A „Nemzeti komité” — a mint tudvalevő, — a magyarországi románok politikai szövetsége volt, amely Nagyszebenben székelt, és rejtett agitációkat folytatott. Ezt a komité *Hieronymi* Károly, mint belügyminiszter *feloszlatta*, de az úgy látszik, alattomban tovább működött.

A mint a *Kel. Ért.* című nyomatosnak Nagyszebenből táviratozzák, a komité tagjai *Rátiu* János dr. nak, a komité elnökének temetése után *bizalmas gyűlést* tartottak. Ezen *Rátiu* utódjává *basesti* Pap György birtokost, a komité eddigi alelnökét választották meg, és elhatározták a következőket:

a komité *ragasszódik az eddigi politikához; fenntartja a passzivitást;*

fenntartja a párt közlönyének, a *Tribunának* eddig követett irányát.

Ez a bizalmas értekezlet tehát annyit jelent, hogy a komité a feloszlítás után is élni kíván és irányt szabni a politikára. Most azonban már nem fejezi ki a románok összességének nézetét. Az *aradi* románok határozottan a *passzivitás fölhagyásának hívei*, és ily értelemben nyilatkoztak azok az *aradi* románok is, akik a *fölöszlátott komitének tagjai voltak.* Az aktivitás mellett vannak a *szászvárosi* románok is; e két utóbbi frakció aligha fogadja el mértékadóul a föltámasztott komité határozatait.

Ezzel kapcsolatosan érdekes távirat érkezik Bukarestből. A bukaresti ellenzéki sajtó hevesen támadja *Sturdzát*, akinek beavatkozása végzetessé vált a magyarországi románok politikai ügyeire. *Sturdza* ugyanis az *aradi Tribuna Poporului*-ban közzétett leleplezéseivel annyira elkeserítette Ratiut, hogy — írják a bukaresti lapok — az e felett való bánkódás és a csalódás siettetette a nagy férfiú halálát.

Teljes ülés

a kereskedelmi- és iparkamara-rában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután öt órakor, a tagok élénk érdeklődése mellett teljes ülést tartott. Az ülésnek kiemelkedő része az alelnök-választás volt, a melynek lefolyásáról külön adunk tudósítást. Az ülésnek egyéb része a következőképp folyt le.

Az elnöki jelentések során tudomásul vette a teljes ülés, hogy a Nikolits Péter elhalálozása folytán megüresedett kamarai tagsági helyre *Walder Gyula*, egy lemondás folytán megüresedett helyre *Schwarz Simon* póttag hivatott b.

A továbbiak során közölte az elnök, hogy a kereskedelmi miniszter a kamara felterjesztése folytán az *aradi tanítóképző* építésével aradi iparosok bizattak meg; jelentette a közös hadsereg és honvédség lábbeli szállítása érdekében tett intézkedéseket, bemutatta az Aradon tervezett *textil-gyár* ügyében leérkezett ismert miniszteri leiratot.

Majd a ritkár tett előterjesztéseket, referálván a polgári perrendtartás és a baja-báttaszéki áthidalás ügyében tartott országos értekezletekről és a nagyváradi országos iparosgyűlésről.

A napirend további során *Apátfalva* község vásárainak helye tárgyában úgy határozott a kamara, hogy az a község belső területén maradjon; a *bélyegzőkre való megrendelés-gyűjtési* tilalom fenntartása mellett foglalt állást a gyűlés, mely kimondotta azt is, hogy az idegen helyeken nyitott fióküzletek üzletvezetőinek az illető szakra kell képesítve lenniök és üzletvezetők oly egyének, akik maguk is önálló üzlettel bírnak, *nem lehetnek*.

Tauca község vásári határnapjainak állandó áthelyezéséhez hozzájárult a teljes ülés, Orosháza cselédszerző üzleteinek a számát pedig kétféleképpen véleményezte.

Ezután jóváhagyta a teljes ülés a kamara 1901. évi zárszámadását s megállapította az 1903. évi költségvetést 85.877 kor. bevétellel, 84.550 kor. kiadással és 1827 kor. fölösleggel.

Ljcsentanna községnek *elövásár* engedélyezése iránti kérvénye elutasított.

Az *arad-békésmegyei* telefonösszeköttetés ügyében úgy határozott a kamara, hogy az adott viszonyok között az összekapcsolással járó áldozatok ne tartassanak fenn, hanem keresessék meg a kereskedelemügyi miniszter, hogy a tervezett *nagyváradi szegeci* irányu interurbán telefonhálózatot minél előbb építtesse ki.

Számos társ kamarai felterjesztésnek részint támogatása, részint egyszerű tudomásul vétele után az aradi kereskedők körének beadványára elhatározta a kamara, hogy felir a *csódtömegek eladásánál* tapasztalt visszaélések meggátlása végett, a katonai terményszükségletek beszerzésénél követett visszás eljárás ellen és az iránt, hogy a közös hadsereg és a honvédség lábbeli szükségleteiből nagyobb részt juttassanak a kisiparnak.

Végül az *ipartanácsokat* alakították újra az eddigi tagokból.

TAVIRATOK.

Általános sztrájk Marseille ben.

Mars-ille, december 12. A kikötői munkások közül 3650 a sztrájk mellett szavazott. A mészároslegények, műasztalosok és lakatosok egyesületei gyűlést tartottak, a melyben elben az *általános sztrájk mellett* foglaltak állást. A pákek sztrájk gyűlést tartottak, a melyen szavazás alá bocsátották a sztrájk kérdését. Eddig 273 pék szavazott a sztrájk mellett és 33 ellene. A szavazás még tart.

A spanyol reformok.

Madrid, december 12. A király elnöklété atatt tartott minisztertanácsban Silvela minisztereinek kijelentette, hogy eltökélt szándéka a konzervatív párt összes kötelezettségeit teljesíteni, nem törődve a következményekkel. Állást foglalt a reformok ellen, köztük a kötelező katonáskodás visszaállítására és szemére vetette a liberális pártnak, hogy elhanyagolta a nemzeti védelmet, a flottát és a közmunkákat.

A városatya-választások.

(Kévesebb jelölt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A vasárnapi városatya választások határ idejének közeledtével, eltérőleg a rendes szokástól, *fogy* a jelöltek száma a negyedik kerületben, *Nagy Kálmán*, a kit a függetlenségi párt jelölt, tudatta a párt elnökségével, hogy nem óhajt fellépni. *Medveczky Ede* Acsev. főfelügyelő, a kinek jelöltségét a kerületbeli polgárok tekintélyes része kívánta, a következő nyílt levelet teszi közzé:

Nyílt levél

Arad sz. kir. város IV. kerületének választó polgáraihoz!

Az *aradi mérnök- és építész-egylet*-nek körében a közügyek iránt érdeklődő egyeseknek feltűnt, hogy Arad szab. kir. város törvényhatóságában a mai műszaki haladás arányához képest, kevés hely jutott a technikailag kiképzett hivatásos szakembereknek, mert egyes felmerült esetekben a törvényhatóság kebelén kívül álló egyének lettek szakértők minőségében műszaki közbenjárásokra felkérve.

Ez szolgált incidensül arra, hogy az érdeklődők részéről, pártállásra való tekintet nélkül, lehetőleg még egy-két szakértő mérnöknek a törvényhatósági bizottságba leendő, beválasztása célba vétetett, s így történt, hogy már a múlt év folyamán és a most küszöbön álló városi képviselő választások alkalmából az én nevem is a jelöltek között vétetett. Tekintettel arra, hogy *Korbuly József* máv. főfelügyelő, mélyen tisztelt kollégám jelölése és megválasztása által a város törvényhatósága a kívánatos szakértővel kiegészíthető, kérem az én jelölésemmel a kitűzött célt nem veszélyeztetni és jelölésem-től ezuttal eltekinteni.

Arad, 1902. évi december 12.

kiváló tisztelettel
Medveczky Ede.

Most tehát a két bizottsági helyre három jelölt van, a szabadelvűpárt részéről: *Korbuly József* és *Berán Antal*, a függetlenségi párt részéről: *Rothmüller Ferenc*.

A szabadelvűpárt I. kerületi bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki:

Tisztelt Polgárárs!

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának üresedésbe jött helyei folyó év és hó 14-ik napján fognak választás útján betöltetni. A város első kerületében egy hely lesz betöltendő és erre a helyre Aradváros szabadelvűpártja egyhangulag *Schuster Illés* dr. polgártársunkat jelölte, a ki több mint 40 éven át buzgó, városunk és polgárainak érdekeit mindig szíven hordó érdemes tagja volt a törvényhatósági bizottságnak és a ki az utolsó általános választás alkalmával mindnyájunk sajnálatára a bizottságból kimaradt. Pártunk első kerületének választói önmagunknak és a közügyeknek lesznek szolgálatot, midőn az első alkalmat megragadják arra, hogy nevezett érdemes polgártársunknak megadják azt az erkölcsi elégtételt, melyre egy emberöltőn át oly derekasan rászolgált. — És ezen elégtétel annál nagyobb lesz, mennél nagyobb számban adjuk le szavazatainkat. Azért bizalommal fordulunk Uraságodhoz, mint elvtársunkhoz, azon kérelemmel, miszerint folyó 1902. évi december hó 14. napján, vasárnap délelőtt 9 és d. u. 4 óra között a városháza földszinti kistermében az ide csatolt szavazólappal pártunk jelöltje *Schuster Illés* dr. urra szavazatát leadni szíveskedjék. Hazafias üdvözléssel az aradvárosi szabadelvű párt I. ker. bizottsága nevében: *Steinhardt Mór* dr., I. ker. biz. elnök.

A függetlenségi párt jelöltje az I. kerületben, a mint megirtuk: *Maisztrovich János*.

Községi aljegyzők a megyében.

(A belügyminiszter jóváhagyó leirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A belügyminiszter ma leiratot intézett Aradmegyéhez, melyben jóváhagyási záradékkal látta el a megyei törvényhatóságnak egy nemrég hozott szabályrendeletét.

Ez a vármegyei határozat, mely a megyei közigazgatás egyik szembetűnő fogyatékoságán volt hivatva segíteni, a rendszeres *községi aljegyzői és községi irnoki* állásokra vonatkozik.

Eddig az a tarthatatlan állapot uralkodott az aradmegyei községekben, hogy a jegyzők fogadtak fel irnokokat, kiket meglehetősen rosszul fizettek s kik a fizetés csekélységéhez képest, rossz munkások is voltak.

A községi aljegyzői állások rendszeresítése ezen az állapoton segíteni fog, mert minden község választ magának egy aljegyzőt és egy községi irnokot, kik függetlenek lesznek a jegyzőtől s a községi képviselőtestületeknek tartoznak felelősséggel, ugyancsak a községektől kapják a fizetést is.

Ez a rendszer már az ország sok megyéjében alkalmazást nyert és mindenütt bevált, mert a községi aljegyzők, mint a jegyzőknek mellérendelt tisztviselőtársai, kitűnő ellenőrei lesznek a jegyzőknek, s kvalitásban is jobb munkaerőt képviselnek, mert jobb fizetéstik lesz, mint a jegyzői irnokoknak s a jegyző kénye-kedvének nincsenek alávetve.

Igaz ugyan, hogy az aljegyzői fizetések nem valami lényesek. Évi 1000 koronát kapnak az aljegyzők, 800 koronát a községi irnokok, kiket szintén a község választ és fizet.

Az aljegyzői állásokra természetesen csak olyanok pályázhatnak, kik a közigazgatási tanfolyamot sikerrel hallgatták, mert a szabályrendelet célja az, hogy képzett és intelligens munkások legyenek a jegyzők segítségére.

A szabályrendelet, miután már a belügyminiszter jóváhagyta, rövid időn belül életbe lép s ilyenformán Aradmegye községeiben nem-sokára megkezdődnek az aljegyző választások.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Loute, bohózat. Almásy Lola vendégfellépéssel. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Sevillai borbély, opera.
Este: Loute, bohózat. Almásy Lola vendégfellépéssel. (Páros bérlet.)

* **Rózsa Lili szerződtetése.** Az aradi közönség bizonyára szívesen veszi tudomásul a hírt, hogy Zilahy Gyula színházigazgató a jövő szezonra szerződtette Rózsa Lilit. A primadonna nevéhez számos operett-est s legutóbb egy drámai alakítás fényes sikere fűződik rövid aradi szereplése óta, mely idő elég volt ahhoz, hogy a közönség szívét meghódítsa a maga finom egyéniségével és művészetével. Nem kis elismerése sikereinek az a meghívás, melyet a Népszínház-tól kapott, hogy Küry Klára híres szerepét, a *Katalin* Germain hadnagyát eljátsza. A primadonna, a meghívásnak engedve, ma utazott fel a fővárosba, s vasárnap lép fel a Népszínházban.

* **A „Quo vadis” Aradon.** A Quo vadist, a melyet szerzője a *Neró* római császár idejében játszó hatalmas és az egész művelt világon híressé vált regényből alakított, Zilahy igazgatón egy áldozatok árán megszerezte és annak előadási jogát magának biztosította. Ez a hatalmas dráma nemcsak óriási igényeket támaszt a társulat drámai személyzete irányában, hanem oly nagy aranyu kiállítás is igényel, mint a modern drámai irodalom egyik terméke sem. Zilahy igazgató a párisi díszletezés mintájára készített el saját festőtermében a díszleteket. Ezek egyik leghatásosabb távlatképe az égő Roma. A nagy aranyu drámai mű már január elején kerül bemutatásra.

* **Almásy Lola vendégszereplése.** Loute szombati, harmadik előadása alkalmával vendégszereplés lesz az aradi színházban. Loute-ot Almásy Lola játsza, ki e szerepben legközelebb fellép a Víg-színházban is.

* **Opera előadás vasárnap délután.** Zilahy igazgató a délutáni közönség részére is magasabb műveltséget akar biztosítani. Már most vasárnap délután a *Sevillai borbély* operát tűzte ki előadásra. A délutáni opera előadással Zilahy újítást kezd meg, a mely eddig a vidéki színpadokon nem volt gyakorlatban.

* **Niobe.** A *Niobe* operettből ma, *Órbán* Árpád karmester vezetésével megkezdődtek a zenekar kíséretével a próbák. A dallamos zenét a magán énekesek már most is érvényre juttatják és ma már csak a karok előkészítése maradt hátra. A f-stóteremben és színházi szabóműhelyben szerényen dolgoznak azon, hogy a kiállítás is magas színvonalon álljon.

* **A győri színház új igazgatója.** Balla Kálmán helyébe a győri színház új igazgatója kilenc pályázó közül Mezei Béla pécsi igazgató-helyettes lett. Mezei Béla nyolcszáz darabból álló könyvtárral, megfelelő felszereléssel rendelkezik és pályázatához 6000 korona készpénzt mellettek biztosítékul; tizennégy évig volt már igazgató s városától elismerő ajánlatokat kapott. A társulat névsorát az értesítéstől számított hat hét alatt bemutatja a városnak.

* **Bársony Istvántól,** a magyar természet esodslatosan finom tollú költőjétől új könyv jelent meg. Címe: *A róma és az erdő.* Gyönyörű díszmű, amelyet úgy a kiállítása, mint a tartalma a magyar könyvirodalom maradandó becsü legremekőbb munkái közé emel. — A könyvhöz mellékleként csatolt tíz színnyomatú, művészi képet *Feszty* Árpád és *Olgay* Ferenc alkotta. Egytől-egyig megannyi értékes festmény hatását teszi valamennyi. A szöveget pedig *Bársony* István írta. Az a Bársony István, akinek a neve a mai magyar irodalomban már valóságos program. Hisz' nincs ma senki más, aki a magyar földről, a magyar népről, a magyar természetről oly határtalan ragaszkodással, annyi igazsággal, a közvetlen tapasztalatokból folyó oly bensőséggel, oly tökéletes megfigyeléssel s annyi költői hangulattal írta, mint ez az elsőrangú írónk, aki mintha ezer szemmel látná a természet csodaszépségeit, amelyről árnvalatokban és színezésben véghetetlenül gazdag nyelven zengi változatos és kifogyha-

atlan költői himnuszát. Vannak ebben a mindenkép gyönyörű könyvben a Bársonyt annyira jellemző leírások mellett valóságos átélő vadásztréningek, páratlanul érdekes állatjellemezések s a szabadban élő nép egy-egy szembeötlőbb alakjáról vett találó arcképek, amelyek mind az író-művészet magas színvonalának örökítők meg. A pompás díszmű a Pallas kiadásában jelent meg a legfényesebb igényeket is kielégítő kiállításban, úgy, hogy karácsonyi ajándékul nem is képzeltető megfelelőbb munka. Bólti ára díszkötésben 12 korona.

* **A legértékesebb karácsonyi ajándék.** Most jelent meg a „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat IX. évfolyama, 1902. év számai egybefűzve két ujnyi vastag kötet. 250 zeneoldalon tartalmazza az ideai zeneújdonaságok legjavát, összegyűjtve a magyarságot, népdal, műdal, víg-dalok-, kuplák-, operák, tánc- és szoborzene népszerű újdonaságait, a legnevesebb hazai és külföldi zeneszerzők műveiből, zongorára, énekre és hegedűre. Minden zongorázónak feltette értékes gyűjtemény. Ara fűzve 12 kor., dus aranyozású díszkötésben 15 kor., megrendelhető kizárólag a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadásában, Budapesten, VIII. József körút 22—24, honnan a kötet részletes tartalomjegyzékét mindenkinek bérmentve küldik meg s hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjutányosabban beszerezhető. Előfizetések a januárral meginduló X. évfolyamra egész évre 12 kor., félévre 6 kor., már elfogadtatnak.

A kereskedelmi és iparkamara új alelnöke.

(Reinhart Gyula.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartott teljes ülésén töltötte be a Nikolits Péter elhunytával megüresedett alelnöki széket. A választást rövid bizalmas értekezlet előzte meg, ennek megállapodása szerint, miután ifj. Neuman Adolf előzetesen kijelentette, hogy az alelnökségre nem reflektál, egyhangulag Reinhart Gyula butorgyárost választották meg. Reinhart Gyula ambiciózus, tehetséges tagja az aradi újabb iparos-generációnak, az iparosság mozgalmában tevékeny részt vett és az ő megválasztását csak örömmel fogadhatják a kamarai terület iparosai.

Az ülést *Kristyóry* János elnök szomorú bejelentéssel kezdte. Szomorú kötelességet teljesít, ugymond, a midőn megemlékezik az elhunytáról annak a férfunak, a kit évtizedeken át megszoktunk a közgazdasági tevékenység színterén: *Nikolits* Péter, a kamara érdemes alelnökének haláláról. A városnak hű polgára, az iparosság lelkes barátja volt, a kinek működése sohase hiányzott, a midőn Arad város közgazdasági érdekeiről volt szó. Bejelenti, hogy a kamara a gyászlobogót kítűzte, gyászjelentést adott ki, az elhunyt ravatalára koszorút helyezett, a temetésen testületileg részt vett s ez alkalommal *Marschall* Lajos dr. titkár mondott emlékbeszédet fölötte. Indítványozza, hogy az elhunyt fölött való részvételt jegyzőkönyvben örökítsék meg, és az ez alkalommal kifejezett részvételt családjával egyhangulag tudossák.

Az indítványhoz a teljes ülés egyhangulag hozzájárult. Az elnöki és titkári jelentések következtek, a melyek végeztével az elnöki állásnak választás útján való betöltésére került a sor.

Az ipari osztály tagjai, a kik az alelnököt választották, a kisterembe vonultak. Itt *Kristyóry* János elnök néhány szót intézett hozzájuk. Ohajtja, hogy a választás oly férfura essen, a ki méltó legyen a kamara tagjainak bizalmára, mert e hely fontos feladatokkal jár és nagy nehézségek kérdéseivel kell megküzdeni a betöltőjének. A szavazatszedő küldöttség elnökül *Schör* Albertet, tagjaiul *Achim* Jánost és *Müller* Józsefet; jegyzőjéül pedig *Ede* László másodtitkárt kéri föl.

A szavazás előtt *Steigerwall* Alajos emelkedett szóra. A lapokban olvasta, hogy az alel-

nöki tisztre négy-öt jelölt neve került forgalomba. Miután alig huszan szavaznak, a szavazatok megoszlásának, s így ez nem nagy dicsőséget okozna annak, a kit megválasztanak, azt ajánlja, hogy a szavazás előtt tájékoztatás céljából bizalmas értekezletet tartsanak.

A választók ezt elfogadták. Rövid ideig tartandó zárt tanácskozás után megejtettek a titkos szavazatok.

Összesen tizenhat szavazatot adtak be, s mind a tizenhat *Reinhart Gyulára* esett: ő lett tehát a kamara új alelnöke.

Ezután *Kristyóry* János elnök újra megnyitotta a szavazás idejére felfüggesztett teljes ülést, és bejelentette a választás eredményét, hozzátéve, hogy azt megerősítés végett a kereskedelmi miniszterhez terjesztik föl. Azután így folytatta:

— A megválasztottnak multja biztosítéka annak, hogy a díszes állásban, amelyre most egyhangú bizalommal megválasztották, meg fog felelni a várakozásnak. A közügyek és az iparügyek iránt mindig meleg érdeklődéssel, ügybuzgósággal viselkedett, és az megtermette neki a legszebb jutalmat, amely egy iparost érhet. Az ő fiatalos ereje, széles látóköre, munkaszerepére bizonyára üdvös eredményeket fog teremteni és adjon az isten neki erőt és kitartást, hogy feladatának meg tudjon felelni.

Reinhart Gyula lendületes beszéddel köszönte meg a bizalmat. Tudja, hogy eddig nem szerzett érdemeket e kitüntetésre és ez előleges bizalom, amelyre érdemessé kell magát tenni. Legyenek meggyőződve, — ugymond — hogy elhozta munkaszerepét, kötelességtudását, és oda fog hatni, hogy a bizalomnak megfeleljen. De ehhez szükség van arra, hogy a kamara tagjai őt tudásukkal, tapasztalataikkal támogassák a közös ügy szolgálatában. — Nagy dolgok előtt áll az iparosság. Első sorban itt van az *ipartörvény revíziója*, a mely nemsokára tárgyalásra kerül. Mindent el kell követni, hogy a revízió munkája a helyes és jó irányba tereltesse (Helyeslés.) A régi iparos jelszót tartja szemé előtt: *mélyebben szántani*, s erre kéri tagtársait. De tudja kötelességét, a melyekkel a kereskedelmi osztályoknak tartozik. Valamelyik közgazdasági szaklapban olvasta, hogy csupán a mezőgazdasági és az ipar a produktív foglalkozások, s a kereskedelem csupán kolonc, a mely a kettőnek nyakára van kötve. Ő nincs ebben a meggyőződésben, mert ismeri a kereskedelem fontosságát, ismeri a szolgálatokat, a melyeket az iparnak tesz, s ha szemére vetne valamit, azaz, hogy a szerencsétlen közös vámterület folytán talán kevésbé szorította ki az idegen termékeket, mint azt lehetett volna. De nem tesz szemrehányásokat; hisz' a baj közös és ő mindenkor azon lesz, hogy az ipar és a kereskedelem között a kapocs minél szorosabb legyen. Programot nem akar adni, talán nem is volna a helyén, hanem kéri a kamara tagjainak jóakaratu támogatását. (Éljenzés.)

Ezután a kamara rátért a folyó ügyek tárgyalására. Arról lapunk más helyén emlékszünk meg.

Az ülésen *Kristyóry* János elnöklésével jelen voltak: *Eles* Armin alelnök, *Bing* Vilmos, *Heinrich* Sándor, *Kohn* Zsigmond, *Kohn* S. N., *Maresch* Gyula, *Tedeschi* Viktor és *Wadowszky* Gusztáv a kereskedelmi, *Assael* József, *Glück* Károly, *Mihalik* József, *Müller* József, *Pollák* Vilmos, *Reinhart* Gyula, *Réthy* Viktor, *Rosmann* Albert, *Schoor* Albert, *Steigerwald* Alajos, *Tabakovits* Emil, *Inokai-Tóth* Lajos, *Weisz* Sándor, az ipari osztály tagjai közül. *Achim* János, ifj. *Rosenthal* Ignác, id. *Rosenthal* Ignác (B. Csaba), *Braun* Mór (Gyula), *Lélek* István (Makó) kiltagok. *Abrai* Lajos és *Berán* Antal levelező tagok.

MULATSÁGOK

(=) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókja az egylet tíz évi fenállása alkalmával, a központ által tartandó diszközgyűlés emlékének megörökítése céljából tervezetbe vett ünneplés költségei fedezésére január hó 5 én a fiók-egylet helyiségeiben zárt-körü társas vacsorát rendez.

Szegény özvegyek segítése.

(A jótékony nőegylet akciója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Az Aradi polgári jótékony nőegylet választmánya ma délután ülést tartott, melyen nagyjelentőségű határozatot hozott.

A választmány, eltekintve attól, hogy rendszeres gyámoltjainak ez évben is megszavazta a szokott évi segélyösszeget, olyan anyagi eszközök birtokába helyezte magát, melylyel az eddig gyakorolt jótékonyt a jövőben sokkal kiterjedtebb mértékben fogja az özvegyek és árvák javára gyümölcsöztetni.

Aradon még sokan vannak olyan gyámoltalan özvegyek, kik minden segély híján, a nyomoruságnak volnának kitéve, ha nem akadnának segítő kezek, melyek titokban, észrevétlen adják meg a szűkölködőknek a szükséges megélhetési eszközöket. Annál is inkább szükség van a polgári jótékony nőegylet kiterjedtebb működésére, mert az egyesület az ugynevezett szemérmes szegényeket gyámoltja, kiket szégyenérzetük visszatart attól, hogy nyilvánosan, meghívott vendégek előtt vegyék át az adományokat.

Hogy pedig ezentúl nagyobb összeg áll az egyesület rendelkezésére, annak az az oka, hogy a választmány Urbán Ivánné fővédasszony elnöklete alatt tartott ülésén fölmondta azt a szerződést, melyet évekkor ezelőtt a várossal kötött, oly irányban, hogy a városi árvaház átvette az egyesület által segélyezett árvákat és ezek fentartásáról gondoskodott, s ennek ellenében évi 3351 korona 20 fillérrel hozzájárult az árvaház fenntartási költségeihez.

A város hat évvel ezelőtt 17 árvát vett át az egyesülettől, de már hét hely üresedésben van, melyet betölteni nem tudnak egyszerűen azért, mert Aradon nem található árva. Az egyesület tehát, miután az árvákról a város maga anyagi eszközeivel bőségesen gondoskodhatik, 1904. évi január hó elsejére fölmondta a szerződést, a mi által azután évi 3351 koronája szabadul fel, mely összeget a szegény és segély nélküli özvegyek támogatására fordíthat.

A választmány elhatározta, hogy ezt a fel szabaduló összeget az elaggott és szegény özvegyek segélyezésére fordítja, mint beosztott havi segélyt.

Elhatározták egyben azt is, hogy az idén 1200 koronát osztanak ki segélyképpen az arra érdemes özvegyeknek. Az utalványokat Avarffy Imréné fővédasszony helyettes állítja ki s a pénzt Tedesch Viktor, az egyesület titkárja fizeti ki József-főhercegi lakásán. A kik ily segélyben részesedni akarnak, azok forduljanak a fővédasszony helyetteséhez december 18, 19 és 20-án.

Az ülés további folyamán Avarffy Imréné fölvetette egy bál eszméjét is, melynek célja az egyesületi vagyon szaporítása volna. Hosszabb eszmecsere után azonban a választmány elejtette a bál eszméjét, mert az idei farsangon már úgy is elég multság van tervbe véve, de különben is nagyon kevés anyagi eredménnyel szoktak járni ezek a bálak.

Ábraj Lajosné indítványára a választmány Urbán Ivánné fővédasszonynak buzgó és lel-

kes fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Végül még Tedeschi Viktor jelentette be, hogy úgy Parets Béla dr. mint ő lemondanak az egyesületnél viselt állásaikról, de ezt a kijelentést a választmány, mint másképp nem is volt várható, zajos tiltakozással utasította vissza.

Az ülésen jelen voltak: Urbán Ivánné fővédasszony elnöklete alatt: Avarffy Imre dr.-né, Ábrai Lajosné, Bogdán Virgíli, özv. Boros Bériné, Halmay Andorné, Hegedüs Lászlóné, Hermann Gyuláné. ifj. Lócs Rezsőné, Reicher Károlyné, Virág Lajosné.

Pénzhamisító-banda Aradon.

(Az aradi rendőrség fogása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Egy ötven koronás lopásból nagyszabású pénzhamisítást fedezett fel ma az aradi rendőrség. Leleplezett egy pénzhamisító-bandát, melynek tagjai közül három asszonyt ma letartóztattak, egy vizsgálat alatt áll, a banda fejét pedig, miután az megszökött Aradról, még keresik. Valószínű azonban, hogy a holnapi nap folyamán már az is a rendőrség kezei között lesz. A rendőrség bűnügyi osztálya ma egész nap ezzel a bűnüggyel volt elfoglalva, Greén Nándor t. főkapitány vezeti a vizsgálatot s valószínűleg bravuros munkát végzett, mikor a rendelkezésére álló csekély számú személyzetrel egy fél nap alatt felfedezte a pénzhamisítást. Elkobozta a talált nagy mennyiségű hamis pénzt s egynek kivételével kézrekerítette a társaság valamennyi tagját.

Érdekes az a véletlen, ahogy a bűnügyi osztály egyik legügyesebb detektívje a pénzhamisítás nyomára rájött. Nyikin Miklós szabadhelyi parasztember bejött Aradra a pénteki hetipiacra s éjszakára Mák Imrénének Hal tér 1 számú korcsmájában hált meg. Reggel amint Nyikin fölbredt, észrevette, hogy az éjszaka kilopták ruhája zsebéből a pénzt: ötven koronát.

A károsodott ember fölment a rendőrséghez, bejelentette az esetet s kijelentette, hogy gyanuja Mák Imrénére, a korcsmárosnéra irányul. Greén Nándor t. főkapitány kiküldte nyomozásra Valenta detektívét, aki Mák Imrénének a Nyikin Miklós ellopott 50 koronáját megtalálta. A korcsmárosné lakásában egy pamlag párnái közé volt elrejtve a pénz, amelyet arról ismeretek fel, hogy csupa öt koronásból állott.

A detektív és szabadhelyi ember visszaindultak a rendőrséghez s utközben tárgyalták az esetet. Eközben Nyikin arról beszélt, hogy Mákné tudhatta, hogy neki pénze van, mert este lefekvés előtt kifizette a számláját s Mákné akkor visszaadott neki. Nyikin tenyerébe tette azt a pénzt, amelyet a korcsmárosnétól visszakapott s úgy mutatta azt a detektívnek. Valenta, amint a pénzre ránézett észrevette, hogy azok közt két hamis koronás volt.

Bejelentette ezt Greén kapitánynak, aki azonnal visszaküldte Valentát Mák Imrénéhez házkutatást tartani. A házkutatás eredményteljesen járt. A detektív Máknénál egész csomó hamis pénzt talált: hamis egyferintósskat, koronákat és husz filléreseket különböző helyen elrejtve.

Kérdőre vonták Máknét a hamis pénzek eredete felől s ez azt adta elő, hogy azokat Faur Péterné, szül. Osztain Szaveta aradi oláh asszonytól kapta. A rendőrség itt is azonnal házkutatást tartott s ennek lakásán még több hamis pénzt talált. Faurné a hamis pénzeket Pintye Györgytől kapta.

Ilyenformán Pintye György, akit méltán megillet az „Arad legnagyobb szélhámosa” elnevezés, másodsor is belekerült a pénzhamisi-

tás bűnébe. Tavaly már leleplezték egyszer, a nagyváradi törvényszék ki is tűzte ellene a tárgyalást, Pintye azonban betegséget színlelt s így még ma sincs befejezve. Legutóbb Újradon is fedeztek fel pénzhamisítást, amelyről akkor megírtuk, hogy abban is a Pintye keze működött. Pintye erre a tudósításunkra önértékes hangú levelet írt a szerkesztőségbe, amelyben tiltakozik az ellen, hogy ő ismét pénzt hamisított volna s neheztelt azért, hogy őt, a jó utra tért embert ártatlanul pellengére állítják. Ma aztán a rendőrség bizonyította be az ő ártatlanságát.

Pintye azonban idejekorán megneszelte a pénzhamisítás fölfedezését s a mai nap folyamán megszökött a rendőrség elől. Ma reggel még átadott Faurnének egy marék hamis pénzt, délelőt azonban már sehol sem volt található.

A rendőrség detektívjei ezalatt folytatták a nyomozást. Elmentek Pintye nagynénjének: Podoba Jócánéknak és a Pintyével egy házában lakó Jovanov Demeternének lakására, házkutatásokat tartottak, s mind a két helyen nagyobb mennyiségű hamis pénzeket találtak.

A három asszonyt: Faur Péterné, született Osztain Szavetát, Jovanov Demeterné, szül. Rácz Milkát és Podoba Jócánét, egy aradi mulatóhely volt tulajdonosnőjét a rendőrség letartóztatta, Mák Imréné ellen, aki a pénzeket forgalomba hozta, folytatja a vizsgálatot, Pintye Györgyöt pedig keresik. A letartóztatottak valamennyien rosvolt multu egyének.

A pénzgyárt: a műhelyt és az eszközöket még nem sikerült megtalálni. A tettesek közül egyedül Faur Péterné tett beismerő vallomást.

Elmebeteg az esküdtek előtt.

(Merénylet a mostoha anya ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A mára kitűzött esküdtszéki tárgyaláson olyan ember tilt a vádlottak padján, akiről eldöntetlen még, hogy a fogházba, vagy a tébolydába való-e. Indriko Mitru a neve, s az a bűne, hogy mostohaanyját meg akarta ölni, mely tettéért gvilkosság büntetésnek kísérlete miatt helyezték vád alá.

Mostohaanyjával az apjáról maradt örökségre nézve sehogy sem tudott kiegyezni, s mikor egyszer éjjel egy erdőn mentek keresztül, az asszonyt összeszurkálta késével és megtaposta.

A vizsgálóbíró előtt bevallotta, hogy előre megfontolt szándékkal meg akarta ölni. A mai tárgyaláson beismerte tettét, de tagadta, hogy elhatározta volna azt.

A vádlott már régebben azt a benyomást keltette, hogy elméje meg van zavarodva, de Parecs Gyula dr. és Aussterweil László dr. törvényszéki orvosok nem találták beszámíthatatlannak. A tárgyalás folyamán olyan zavarosan vallott, hogy határozottan az elmebeteg hatását keltette. Nem tudta megmondani hány éves; más valómást tett előléletére vonatkozólag, mint a vizsgálóbírónál. Mikor megkérdezték, hogy az esküdteket nem ismeri-e, azt felelte, nem ismeri, s azt hiszi, hogy lelkek. Az a gyanuja, hogy apját mostoha anyja megmérgezte, s őt és nővérét is megakarta ölni babonával. Hogy a babonán erőt vegyenek, „ráenekelettek” magukra egy javasasszonnyal.

A vádlott kihallgatása után a tárgyalást elnapolták, mert szükségesnek mutatkozott, hogy az elmebeli állapotáról mondjon véleményt az országos közegészségügyi tanács.

Amint véget ért a kihallgatás, a vádlottat szabadlábra helyezték.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Erzsébet asztaltársaság december hó 18-án este 8 órakor tartja rendes gyűlését.

Ingyen kenyér.

(Értekezlet a városházán. — A mai adományok.)

Arad, december 12.

Azt a nemes akciót, mely a nyomor enyhítésére megindult Aradon: az ingyen kenyér ügyét előreláthatólag hatalmas lökessel viszi előre a holnap nap. A kenyérosztó bizottság holnap, szombaton délutánra értekezletet hívott össze, hogy az éhség elleni hadviselésre táborozzon a nemesen érző szivekből. Meghívta erre az értekezletre városunk mintegy száz polgárát, kiknek hivatása lesz tanácsos és tettel előmozdítani a kenyérszerzés munkáját.

A kegyetlen erejű hideg, mely a fehér világon ur mostan, bizonyára nem azt eredményezi, hogy az értekezletről elmaradjanak a meghívottak; a dermesztő fagy eszünkbe juttatja azt az immár elviselhetetlenné vált nyomoruságot, mely a kenyér nélkül maradt emberekre nehezedik. Az éhes gyomor nem tud megküzdeni a téllal, a két elienség: éhség és fagy, szövetségre lépve, legyűrik az embert, ha segítség nem érkezik számára.

Ez a segítség a feladata a jószívek táborának, mely holnap tanácsot tart a kenyérosztó bizottság hívó szövegére. Az értekezleten, melynek délután öt órakor a városháza földszinti kisterme lesz a színhelye, részletesen megbeszéljük a teendőket, hogy a kenyérsztás minél nagyobb arányú legyen. Ide a következők kaptak meghívást:

Andrényi Károly, Berán Antal, Boros Vida, Beles János, Benedek Árpád, Bing Vilmos, Bohus István báró, Bánbity Antal báró, Bácskai Béla dr., Braun Gusztáv, Bing Ede, Cs. Endes Dániel, Csernovits Diodor dr., Domonkos Lajos, Dálnoki Nagy Lajos, Domány József, Deutsch Bernát, Dobíáschi József, Fetter Géza, Funkelstein József, Fényes Dezső, Fejér Gyula, Green Nándor, Glück Károly, Hirschl Zsigmond, Herzel Bernát, Hajós Árpád, Halász Jenő, Heinrich Sándor, Hegyi Albert, Institóris Kálmán, Jellinek József, Kiss Ferenc, Kristyóry János, Kabdebó János dr., Kass Béla, Kohn S. N., Lázár György, Leopold Zsigmond, Lilienberg Sándor, Lőcs Rezső, Laczay Endre, Mittner József, Marx Imre, Maczky Károly, Máday Máttyás, Müller Károly, Maresch Gyula, Múlek Lajos dr., Neuman Adolf, Neuman Dániel, Natland Bernát, Nagy Sándor dr., Nagy Lajos, Nagy Kálmán, Ottenberg Tivadar, Oncu Miklós dr., Oravetz Miklós, Opre Péter dr., Pohl Odön, Plesch Hermann, Ring Géza, Reinhart Gyula, Reisinger Sándor, Radó Károly dr., Rávész Adolf, Reicher Károly, Rozsnyay Kálmán, Robitsek Gusztáv dr., Russu-Sirianu János dr., Steigerwald Alajos, Schill József, Stauber József, Schröder Béla, Székely Miklós, Simay István, Schuster Ilés dr., Steinhardt Mór dr., Steiner Ferenc, Szirmai Antal, Tedeschi Viktor, Tenner József, Tisch Mór dr., Vásárhelyi Béla, Varsassy Árpád, Wagner József, Walder Gyula, Weisz Sándor, Wallfisch Armin, Záray Odön.

A mai napnak is meg volt a maga szép eredménye az adományok révén. Kristyóry Janos példaadó elhatározással lendített a kenyérszerzés munkáján. Bejelentette a kenyérgyűjtő bizottságnak, hogy a természetben érkező liszt-adományokat ingyen dolgoztatja fel és sütteti ki kenyérré.

Gyűjtésünk is számottevő összeggel szaporította meg az eddigi eredményt. A Vajtek és Weisz cég áll a mai gyűjtésünk

élén, s a jótékony adakozók sorát folytatják: Reisinger Sándor, Lilienberg Sándor, Vajda Lajos, Kemény Manó.

Mai kimutatásuk a következő:

	korona
Vajtek és Weisz	25—
Vajda Lajos	20—
Lilienberg Sándor	20—
Reisinger Sándor	20—
Kemény Manó	10—
Összesen:	95—
Legutóbbi kimutatásunk:	390 90
Eddigi gyűjtésünk összege:	485 90

HIREK.

Öngyilkos tiszthelyettes.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Az aradi honvédegyalozászlóaljhoz az ezred központjából Lugosról, szomorú eset híre érkezett. Az ezred egy tiszthelyettese, a tisztikarnak rokonszenves embere öngyilkos lett.

Jeney Albertnek hívják az öngyilkos kadedét. A múlt évben végezte be a hadapródiskolát s a lugosi gyalogezredhez nevezték ki tiszthelyettesnek. Eleintén ambícióval fogott a katonai pályának, de azután tivornyázni kezdett s mind sürűbben követte el a fegyelemsértéseket.

Legutóbb, szombaton elhagyta a szolgálatot és nem tért vissza. Erre őrjáratot küldtek utána, amely vasárnap este egy szállásban megtalálta és a laktanyába vitte. Az őrjárat a tiszthelyetteset az őrszobába kísérte, ott azonban revolvért rántott elő és fölbölte magát. A lövés rögtön halált okozott.

Ugy látszik, az öngyilkosság nem volt egészen pillanatnyi elhatározás nála. Az öngyilkosság napján az ezred egy tisztjének levelet írt, a melyben elpanaszolja, hogy boldogtalan szerelmes, és e miatt meg fog halni.

Az öngyilkosság híre Lugoson nagy sajnálatot keltett, és hasonló hatása volt a szomorú hírek az aradi honvédegyalozászlóaljnál, a melynek tisztikara nagyrészt ismerte a szerencsétlen sorsu fiatal tiszthelyetteset.

— Tisztelgés József Agost főhercegnél. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A helyőrség tisztikara abból az alkalomból, hogy József Agost főherceg az első honvédegyalozászlóalj oszta-lyparancsnoka, s állandó budapesti lakos lett, ma délután 5 órakor tisztelgett a főhercegnél, a budavári királyi palotában levő lakásán. A közös hadseregbeli tábornokokat s törzstiszteket Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, a honvédség tisztikarát pedig Klobucsár altábornagy, honvédségi adlatus vezette a főherceg elé.

— A póttartalékosok öröme. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A katonai javaslatok elhatalosítása által az ez évre behívott póttartalékosok megszabadulnak attól, hogy három, esetleg két évre sorozzák őket be. A közös gyalogsághoz és a honvédséghez sorozott póttartalékosokat október 3-ára hívták be és a nyolc heti kiképzés után szabadságolták. A tüzérséghez beosztott póttartalékosokat azonban november 3-ára hívták be, azon hiszemben, hogy azok nyolc heti kiképzése alatt a javaslatokból törvény lesz, s ekkor őket három évre benntartják. Miután azonban a javaslatokat el kellett halasztani, a kiképzés végével ezek is szabadságoltatnak, s így az összes póttartalékosok egy évet nyertek.

— Böhm fuvarója. Green Nándor tb. főkapitány most nyújtotta be a törvényszékhez a számlát, melyet Böhm és Konsitzky letartozta-

tása terhelt meg négy korona ötven fillér erejéig. Ugyanis Böhm elszállítására 90 fillérbe került, Konsitzky pedig, kire sokáig várakozott a kocsi, s előbb a városházára vitte, három korona hatvan fillérbe.

— A tanítók fizetésjavítása. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Képviselői körökben elterjedt hírek szerint a kormány az állami tanítók fizetési minimumaként elfogadta az 1400 koronás minimumot; a segédtanítók kezdő fizetése ezer korona lesz, s öt év múlva neveztetnek ki rendes tanítókká.

— Mattasics és Kóburg Lujza. Brüsszelben az *Etoile Belge* udvari lap kivételével, az összes lapok helyeslik Mattasics Géza főhadnagynak azt a szándékát, hogy Lujza hercegnőt kiszabadítja. Az egész belga közvélemény minden kétséget kizáró megállapítását követeli annak, hogy a hercegnő lényeg elmebeteg-e, mert azt hiszi Belgiumban mindenki, hogy a hercegnő egészséges és őt a szanatóriumban akarata ellenére, mint foglyot őrzik.

— A Győrffy Szerényi-ügy. Győrffy Gyula országgyűlési képviselő összeférhetlenségi ügyében, amint lapunknak táviratozzák, ma Szerényi miniszteri tanácsost folytatólag zihallgatta a bizottság. A tárgyalást holnap folytatják.

— Kamarai titkárból polgármester. Miskolcon, amint táviratban jelentik, ma Szentpály István dr.-t, a miskolci kereskedelmi és iparkamara első titkárát a város polgármesterévé választották.

— Eljegyzések. Balog Mór, a déli vasut tisztviselője Budapestről eljegyezte Schenk Jolán urhölgyet, Schenk Samu leányát Aradon.

Szukop Sándor eljegyezte Csala Ilon kisasszonyt Aradon.

— A vigéckedő ál-hirlapírók. A legutóbbi napokban Aradon is kalózkodott néhány olyan könyvügnök, a kik magukat újságíróknak adták ki, és a sajtó iránt való rokonszenvet akarták kihasználni arra, hogy megrendeléseket csikarjanak ki. Mi is kikeltünk ezek eljárása ellen, s ma, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a *Budapesti Újságírók Egyesülete* hosszabb nyilatkozatot adott ki ellenük. A nyilatkozat rövid tartalma ez:

Az utóbbi időben gyakran érkeznek panaszok a Budapesti Újságírók Egyesületéhez és a Hirlapírók Nyugdíjintézetéhez, hogy egy könyvkiadó cég utazói a vidéki közönség jóhiszeműségét felhasználva, magukat újságíróknak adják ki és azt állítják, hogy a megrendelések által elért haszonból az újságírók egyesülete és a nyugdíjintézet bizonyos százalékokat kap. Az egyesület szükségesnek tartja újból kinyilatkoztatni, hogy sem az egyesület, sem a nyugdíjintézet semmiféle irodalmi vállalkozással üzleti összeköttetésben nincsen, azokhoz semmi köze nincsen, a könyvekkel hálaló utazókat újságíróknak nem tekinti és fölhiója a közönséget, hogy ha ilyenek magukat újságíróknak kiadva, megrendeléseket próbálnak kérni, azokat mint közönséges seelhámosokat a rendőrségnek adja át.

— Jégünnepély. A városligeti jégpályán, hol az idén jó szezonja van a korcsolyázás barátainak, ünnepély lesz szombaton. Délelőtt tízenegy órától egy óráig a 33-ik gyalogezred zenekara fog ott játszani, mely alkalomból a belépti-díjak: nem tagoknak és nézőknek a jégpályán vagy a csarnokban 60 fillér.

— A munkások délutánja. Az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye e hó 14-én, vasárnap délután négy órakor tartja a templom-utcai polgári fiiskola dísztermében ötödik szórakoztató és szakelőadását, melynek műsora a következő: 1. Szavaltat: előadja Fuchs Ede. 2. A nemzeti irodalom történetéből (II.) Szakelőadás: tartja Somogyi Gyula dr. 3. Szavaltat: előadja Leitersdorfer Soma.

— A színház fűtése. A színházba járó közönségnek a legutóbb beállott hideg időjárás

éta panasza van a színház fűtése ellen. Régi hibája az aradi színháznak az, hogy a légvonat elviselhetetlen benne, s szinte érthetetlen, hogy ezen segíteni évek sora óta nem tudnak. Arról azonban, hogy a nézőtér ne legyen szi-bériai hideg, igen könnyen lehetne tenni, ha a fűtést lelkiismeretesebben végeznék. Télikabát nélkül nem lehet ülni a színházban, azóban ezzel is csak nehezen, mert a légáramlás le-szedi azt az ember vállairól. Legalább addig, míg ezek a hideg, zimankós napok járnak, gondoskodjanak arról, hogy a közönség ne legyen kénytelen a nézőtér jobbán dideragni, mint az utcán.

— **Halálozás.** Az *Otrubay* családot rövid idő folyamán másodszor éri gyász. Mint rész-vétellel értesülünk, schwanenheimi báró *Hruby* Augustus urné 78 éves korában Versecen elha-lálozott. Temetése csütörtökön ment végbe. Az elhunytban *Otrubay* Károly, az aradi törvény-szék elnöke nagynénjét gyászolja.

Stein Armin aradi kereskedelmi alkalmazott ma délelőtt, 29 éves korában elhunyt. Az aradi kereskedők köre, s az aradi kereskedő ifjak betegsegítő egyesülete, a melynek tagja volt, külön gyászjelentést adtak ki elhunytáról.

— **A nőemancipáció Oroszországban** Péter-várról táviratozzák, hogy a legutóbbi egyetemi záróvizsgák alkalmával 111 hölgy tette le az or-vosi államvizsgát.

— **Felhívás az aradi iparos ifjusághoz.** Az *Aradi iparos iparos ifjak önképző egylete* a vi-szonyok kényszer behatása alatt azon kérelem-mel fordult az ipartestület előjáróságához, hogy az egyletet a testületi épületbe befogadja és védnöksége alá helyezze. Az ipartestület elő-járósága erkölcsi kötelességének tudatában helyt adott az ifjuság kérelmének s az egyletet a mostani férőhelyekre való tekintettel a testületi épületbe már el is helyezte. Azon körülmény, hogy az ifjuság vezetését most már maga a testület veszi a kezébe, maga után vonja az egyesület újraszervezését s így új alapszabá-lyokkal való ellátását, mi végből úgy a testü-let előjárósága, mint az ifjuság részéről alólirt tisztegu szervező bizottság küldetett ki. Ezen bi-zottság megállapította, hogy az iparos ifjak újonnan alakítandó egyletének csakis iparos segédek lehetnek rendez tagjai, még pedig azok, akik beiratási díj címén egy koronát, tagsági díj fejében pedig havonta 20 fillért fi-zetnek be az ipartestület pénztárába. Miután az ipartestület előjáróságának az a célja, hogy az ifjuság képzését minden tekintetben célirá-nyosan eszközölje, nekik hasznos és mulatsá-gos szórakozásokat nyújtson, őket valóban az önképzés útján vezesse, minden iparos ifju csak a saját jófelfogott érdekében cselekszik, midőn ezen ifjusági egyesület kebelébe belép. Felhiv-juk a városunk területén dolgozó összes jóér-zésű iparos ifjuságot, hogy a testület előjáró-ságának az ifjuság fejlődése iránt tanusított jó-indulatát méltányolva, igyekezzenek az alakít-andó új egyesületbe belépni, az ipartestület pénztárából a beiratási díjat lefizetni, hogy az alakuló közgyűlés, amint tervezve van, január hó első vasárnapján megtartható legyen. Azon ifju, ki beiratási díját lefizette, tagsági igazol-ványt kap s így az egyleti helyiséget mint tag már a megalakulás előtt is használhatja. Arad, 1902. december hó 12-én. Berán Antal, testületi elnök. Rosmanith Albert, II. alelnök. Kiss Fe-renc, titkár. Klein Ignátz, I. alelnök. Hoffman Viktor, Joanovits Antal, Gábor András, Tóth István, Koller János, Váradi János, Puskás György, Papp János, Kocsis Pál, Csomány Ist-ván, szervező bizottság.

— **A szombathelyi halálos párbaj.** A szom-bathelyi orvosok, mint egy távirat jelenteni, mozgalmat indítottak a párbaj ellen, melyben kötelezik magukat az orvosszövetség e tárgy-ban tartandó közgyűlésén *becsületszavukat* adni, hogy ezentul orvosi asszisztenciákat a *pár-bajnál semmi szín alatt sem fogadnak el.* Ugyan-erre felkérlik az összes orvosi szövetségeket. *Stieder* György legújabbán dr. *Tetelloni* Armin fővárosi ügyvédet kérte fel a védelmére.

— **A megfagyott ember.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy a Béla-téren tegnap meg-

fagyva találtak egy öreg napszámot, aki, mire a városháza-hoz értek vele, utközben meghalt. A rendőrség ma megállapította, hogy a hirtelen meghalt ember *Kingya* Miklós 57 éves aradi napszám, dr. *Posgay* Lajos főorvos pe-dig a holttestet megvizsgálván, a halál közvet-len okául *szívszélhűdést* konstatált.

— **Marólugot ivott kisfiu.** *Lovich* Antal aradi cipésznek három éves *Antal* nevű kisfia ma délután véletlenségből marólugot ivott. Szüleinek *Trombita-utca* 1. számú lakásán egyedül volt a kisfiu a konyhában s ott a szekrényből elővett egy csészét, melyben feloldott szóda volt; a kis gyermek vizet akart inni s a lugos csészét hajtotta fel. *Öttős* Dániel dr. kerületi orvos részesítette első segélyben az összeégett fiucskát, kit szülei lakásán ápolnak.

— **A gyilkos káplán.** *Klagenfurtból* egy el-vetemült lelkésznek gyilkos szándékáról ad hírt a táviró. *Feistritz* községben nagy föltűnést keltett a helység lelkészéhez beosztott káplán-nak, *Maschek* Thomasnak a letartóztatása, aki a máltai lovagrendnek is a tagja. Néhány nap előtt *Stoned* Wenzel, az urnak 59 esztendő-s szolgája, misézett a templomban és mikor a szent helyből ivott az áldozati borból — hirtelen összeesett. A bor meg volt mérgezve, azonban néhány órai élesztgetés után az öreg ismét eszméletre tért. A csendőrség megindította az eljárást és ennek során gyanu hárult a káplánra, hogy a ciankáliumot ő öntötte az áldozati borba. A káplán ugyanis már régen rossz viszonyban élt a papjával és hogy eltegye láb alól, meg akarta mérgezni az öreg lelkészt. Emiatt felel majd a hívők ifju pásztorá szigorú bíráinak.

— **Betörő-banda Aradon.** Az aradi rendőr-ség bűnügyi osztálya felfedezett Aradon egy betörő-bandát, amely a vizsgálat eddigi adatai szerint a múlt hónapban nem kevesebb mint *tizennyolc* rendbeli betöréses lopást követett el a városban. Valószínű, hogy a vizsgálat további folyamán a betörések száma még növekedni fog. A betörő banda tagjai közül ketőt már elfogott a rendőrség, a holnapi napon azonban további letartóztatásokat fog még eszközölni. Az orgazdák közül kettő már szintén a rend-őrség börtönében ül.

— **Egy angol képviselő afférje.** *Londonból* jelentik, hogy ott tegnap óta sokat beszélnek egy angol parlamenti tag afférjéről, melynek előzményei Ausztriában játszódtak le. *Labou-chère*, az ismert radikális képviselő tegnap „Fouth” nevű hetilapjában avval vádolta *Hor-ner* Frigyes konzervatív képviselőt, hogy ez az elmúlt nyáron, azon a címen, hogy az angol alsóház tagja, értéktelen cikkek segítségével előlegeket vett fel a marienbadi *Heller és fia* banküzletből, s ezeket az előlegeket többszöri felszólítás dacára se fizette vissza. *Horner* a londoni North Lambeth választó kerületet kép-viseli és a marienbadi cégnek 35 angol font tal adósa.

— **Az apa büne.** A temesvári kir. ügyész-séger — mint lapunknak táviratozzák, — rej-télyes eset foglalkoztatja. A nagykovácsi er-dőben embertelen tettet fedezett fel *Deliman* György erdőőr. *Dézza* Miklós hét éves fiut dró-tokkal és kötelekkel egy fához erősítve találta a borzasztó hidegben. A fiut eszméletlen állapotban találta meg, s eleinte azt hitte, nincs is benne élet. Mikor magához tért a fiu, megkérdezték, hogy jutott abba az iszonyu helyzetbe, ahogy reátaláltak, azt mondta, hogy az *apja négy nap előtt odakötötte.* Az apa tagadja a dolgot, s azt mondja, hogy a fiu másodikán állítólag nagy-ajához akart menni. Eltávozott otthonról s az-óta eltűnt. A vizsgálatot erélyesen folytatják.

— **Köznap i hősök.** Gonoszszággal, rosszasá-gal szokás vádolni az embereket, önzéssel a társadalmat és ép azért jól esik olykor felje-gyezni egy-egy nemesebb cselekedetet, amely-ért nagy elismerést, nagy hirt nem várnak, nem kapnak. Ezeknek a köznap i hősöknek köszönhetjük, ha emberszeretetünk nem válik minduntalan embergyűlöletté. Egy bécsi lapban olvassuk ezt az érdekes és megindító történe-

tet: *Durban* egy odaváló *Klausnits* nevű föld-mivesnek a tizenegy éves kis leánya mintegy négy hónappal ezelőtt égett sebeket szenvedett, amelyek egész hátát beborították. Hogy a se-bek nem hegedtek be, a szülők elvitték a kis leánykát Szászországba, *Bienenmühlébe* dr. *Schneider* orvoshoz. A doktor kijelentette, hogy a leányka hátán támadt vadhúst le kell operál-ni és testét *friss emberbőrrel* kell bevonni. Va-lakinek fel kellett volna áldoznia a bőrét, de bizony senki sem vállalkozott rá. Ekkor az or-vos neje ajánkozott az operációra. Mikor ezt a beteg leányka bátyja, aki kovácssegéd, meghal-lotta, ő is vállalkozott a műtetre. Így aztán megtörténhetett az operáció. Az operációhoz az orvos felesége két combjának az epidermiszét szolgáltatta, a kovácssegéd pedig két karjá-nak a bőrét. Az operáció alatt csak a kis leány-kát altatták el.

— **Elfogott kerékpártolvaj.** Az aradi rend-őrség egyik detektívje ma elfogott egy *temes-vári* kerékpártolvajt. *Csisz* Józsefnek hívják a hurokra került suhancot, aki németszernyai il-letőségű s egy lopott biciklivel jött át a vona-ton Temesvrről. Egy vadonat új Styria-kerék-párt emelt el a temesvári *Calderoni* és *Grüne* cégtől s ezt Aradon *Kalmár* József műszerész-nek akarta eladni. A rendőrség azonban fülön csipte *Csiszt* s erről táviratilag értesítette a te-mesvári rendőrséget, melynek egyik detektívje ma délután Aradra jött s holnap reggel magá-val viszi a tolvajt Temesvára.

— **Népszámlálás Kinában.** *Londonból* jelen-tik: A nagy hadisarcok miatt az igazsá-gosabb adókövetés lehetővé tétele végett, Ki-nában népszámlálást tartottak, melynek ered-ménye a következő: Kína lakosainak összege 426 millió. A legsűrűbben laknak *Szetswon* tartományban, melynek lélekszáma 68,724.800; *Saulung* 38,247.900. *Mandsuria* lakossága 8,500.000. *Mongolország* 2 millió. *Tibet* öt és fél millió, *Turkesztán* egy millió 200.000. Egy négyzetkilométerre esik 38 személy.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Sátoralja* Uj-helyről táviratozzák: A *Dabrecenből* érkező te-hervonat *Tokaj* állomásnál eddig meg nem ál-lapított okból kisiklott. Több kocsi pozdorjává zuzódott; egy *Blitzmann* József nevű utas életveszélyesen megsebesült.

— **A király mulat.** *Madrid-ből* jelentik a „Zeit-“ nak: Mialatt a *Sagasta*-minisztérium agonizál, a katalánok a forradalmat szervezik és a kleriká-lizmus meg a liberalizmus adáz harcot vív, azalatt mit csinál a király? Nyulat lő. Levette a tábor-noki ruhát, amit annyira szeret látni rajta az anyja és pompás vadászruhát öltött. A minap két óra alatt hétszázkilencven nyulat lőtt, ami nem csoda, mert a vadászterületen csak ugy hemzsegett a nyul. Né-hány nap mulva *Károly* portugál királyival, aki maga sem törődik sokat országa forrongásával, fá-cánra fog vadászni, ami bőven van a *Pradóban*. Egyébként is hir szerint a király nagyon jól mulat és az emberek arról sutognak, hogy egy bájos kis színész nő elhagyta tragikai szerepét, hogy a király-oldalán vigabb játéknak szentelje magát.

— **Eltűnt földbirtokos.** A közönség bizo-nyára csak homályosan emlékezik vissza arra az afférre, a mely a milleniumi kiállítás idején *Kolozsvárott* lejátszódott. Két gantry fiu össze-vezett egymással kártyajátékon és párbajt viv-tak. Először pisztolylyal löttek egymásra és az-tán karddal vágták össze magukat, de úgy, hogy mindketten hetekig nyomták az ágyat. Az affér hőse *Bossik* Gyula erdélyi földbirtokos volt, aki a párbajügye után *Budapestre* jött és ott telepedett meg. Egy darabig egymagában lakott, de aztán nővérehez, a *Hungária-ut* 82. szám alá árcolkodott, ahol egy nyaralót bérelt. 1899 ben 40.000 forintot nyert az osztálysorsjá-tékon. Vagyonának romjai ezzel az összeggel együtt 80.000 forintot tehettek ki. A szenvedé-kártyás azonban nem tudta a pénzt megtartani. Kártyaszünetedélye nem engedte nyugodni és csakhamar elvette ezt a szép összeget az utolsó

garasig. Az Országos Kaszinóban is gyakran megfordult, ahol egy izben nagyobb összeget vesztett. Teljesen koldusbotra jutva, a mult héten elutazott Budapestről, hogy Sepsz Szent-Györgyön 2000 koronát hajtson be. Mindez ideig azonban nem tért vissza Budapestre és Sepsz Szent-Györgyön sem volt. Valószínűleg *önnyilkossá lett*, mert több ízben emlegette, hogy megválnék életétől.

— **Zongorakrobaták.** Nemrég megírtuk, hogy *Bancia* Kamillo zongoraműve z Triesztben 26 óra hosszat egyfolytában játszott egy koncerten a zongorán. Most *Johne* Lajos bécsi lakos a bécsi hírlalok utján kijelenti, hogy szintén hajlandó ezt megtenni. Mint írja, „naturalista” és mindent hangjegy nélkül játszik. Van-e ember, aki kihívja *Johne* Lajost, a bécsi zongora óriást? Címe: Ottokring-ut 65. sz.

— **A sah és a költő.** A Daily Chronicle a következő anekdotát mondja el Muzaffer Eddin perzsa sahról, akit Angliában sokat emlegetnek mostanában. Otthon, Perzsiában van a sahnak egy kedves udvari poétája, akinek a dicsőségét irigylő királyok királyja. A sah írt egyszer egy verset, fölolvasta a poétájának, s a véleményét kérdezte a versről. Az udvari poéta nagyon őszinte volt:

— Felség — ugymond — ez a vers minden lehet, csak költemény nem.

A sah nagyon megharagudott, s dühösen rákiáltott a szolgáira:

— Vigyétek ezt a szamarat az istállóba!

Az udvari poéta pár perő mulva már a sah istállójában volt, a szamarak közé a jászolhoz kötve! A sah dühe nemsokára lecsillapodott s a felséges ur megint írt egy verset. Maga elé parancsolta az istállóból a költőt s felolvasta neki az új verset. De még be sem fejezte a fölolvast, mikor már a költő kifele indult.

— Hová mégy? — kérdezte a sah csodálkozva.

— Az istállóba! — válaszolt a költő.

A sah most már nevetett poétájának megvesztegethetetlen őszinteségén, megbocsájtotta neki az igazságot s gazdagon megjutalmazta.

— **Köszönetnyilvánítás.** A városi árvaházban felállítandó karácsonyfára a következő kegyes adományok folytak be: Adler Andor ur, özv. Darányi Jánosné urnó, dr. Fábian Lajosné urnó, Lacay Antika, Probst Károly és Társa, özv. Rozsnyay Mátjáné, Tagányi Gusztávné, Varjassy János ur (Uj Szt. Anna) és dr. Vas Sándorné urnó 2—2 kor. E nemeslelkű adományokért köszönetünket fejezzük ki. *Urbán* Ivánné, ig. vál. elnök., *Balázs* Ferenc árvaház-igazgató.

— **Katonazene.** Holnap szombaton este 7 órakor a „Fehér Keresz” szálló díszes tólikert helyiségében a 33 ik gyalogezred zenekara hangversenyt tart. *Nagy* Lajos.

— **A biztosítási körökből.** *Stern* Sándor, az Assicurazioni Generalinak éveken át volt hivatalnok, az állását elhagyva, oly vállalat létesítésén dolgozik, a melynek célja, hogy az összes biztosító társaságok részére üzleteket kössön.

— **Egyre fokozódik az ötven méter hosszú teremben a karácsonyi forgalom.** Különösen a vidéki közönség siet szükségletét fedezni, s akik a személyes bejövételben gátolva vannak, levélileg vagy telefonon közlik rendelésüket *Porter* Vilmos Nagy Áruházával a *Szabadságtéren*. Telefon száma 324. A kitűnő organizáció biztosítja a rendelések gyors és pontos elintézését. Az elszállítási osztály minden rendelést 12 órán belül intéz el; a csomagolás pedig egyenesen mintaszerű. Az áruház többi osztályai is sokat szállítanak el vidékre. Különösen meleg téli cipők fogynak erősen.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, Aradon.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x—** Lapunk mai számában ifj. *Czeiler* István műasztalosnak két gyártmányáról szólo árjegyzéke van mellékelve. Mindkét gyártmány szabadalmazva van, és igen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **x—** A *Kathreiner* naptár 1903-ra küldetett meg nekünk, mely ezuttal mint csinos és elegáns fali naptár jelent meg. A *Kathreiner* féle kavénak minden barátja bizonyára szívesen akasztja majd azt dolgozó asztalkájának közelébe. Az a művészies kivitelű kép, a mely e naptárt díszíti, minden szemlélő arcára kellemes mosolyt fog varázsolni. Egy csinos vigkedélyű parasztleányt ábrázol, egy findza *Kathreiner* kávé kezében tartva, a melynek kellemes illata jóleső képzetet gerjeszteni látszik. Mosolygó arcát az előlvezetben hamisan félre fordítja, mint ha azt akarná mondani: „Egy findzával ez a legjavából!” Ez a megvitaló felhívás mottója is a képek. Ugy értesülünk, hogy a *Kathreiner* cég ezeket a csinos naptarakat minden üzletben, a hol világhírű cikke, a *Kathreiner* féle *Kneip*-maláta kávé árusítatik, a vevőknek ingyen osztogatattja.

Az Aradi Közlöny naptára.

— Ajándék az előfizetőknek. —

Arad, december 12

Irodalmi becsü munka lesz az az ajándék, melyet lapunk előfizetői karácsonyra kapnak. Az *Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára* már sajtó alatt van s oly dus tartalommal, oly csinos képekkel fog megjelenni, hogy a lapok által karácsonyi ajándéku nyújtani szokott naptarak nivóját minden tekintetben felülhaladja.

A naptár *irodalmi részét* a helyi tollforgató emberek legjelesebbjei írták, olyan témákról, a melyek minden olvasót egyaránt érdekelnek. Az *illusztrációk* Arad ez évi történetét örökítik meg művészii kivitelű képek egész seregében. Egyik kiváló és becses része lesz a naptárnak a nagy gondal összeállított *cimtár*, mely az Arad- város, Arad- és a szomszéd megyékre vonatkozó adatokat tartalmazza bő és kimerítő részletességgel.

A nyomdai kiállításra nézve is csinos, elegáns naptárt, a mely valósággal nélkülözhetlen, az *Aradi Közlöny* összes előfizetői ingyen megkapják. Ugy szintén ingyen megkapják azok is, kik *december folyamán* előfizetőink sorába lépnek s az *Aradi Közlönyt* legalább egy negyedévre megrendelik.

Megjegyezzük, hogy a naptár *könyvkereskedésekben egyáltalán nem lesz árusítva* s így kizárólag csak azok juthatnak hozzá, a kik az *Aradi Közlönyre* előfizetnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A váltó áldozata. *Ratkai* István makói parasztember, 7 nevetlen gyermeknek az apja, máskülönbpedig valami jövedéki kihágás miatt a csillagbörtön lakója, váltóügylet miatt a szegedi kir. büntető törvényszék tanácsa elé került. Vagyonos, megelégedett sertéskereskedő volt, akinek szépen jövedelmezett ez az iparága. Vállalatához ő adta a pénzt, két társa pedig az értelmet. Ámde hiába ment jól az üzlet, hiába folyt be a sok pénz, ő abból nem igen látott semmit. Nem tudja, hogy mi történt, de azt hiszi, hogy a társai elszedték előle a jövedelmet. Neki csak váltót adtak, melybe azután ő beleirta a követelését. Csakhogy ez már okirathamítás. *Ratkai* ugyan nem sokat értett a dologhoz, de azért bizony mégis belekeveredett a hünbe, habár az igazát kereste is. A szegedi törvényszék főtárgyalásán is ezt bizonyította, mert védője nem jelent meg. A törvényszék délután folytatta a bizonyítási eljárást, melynek befejezése után 6 havi börtönre ítélte *Ratkait*. A vádlott főlebbezést jelentett be az ítélet ellen.

NAPIREND.

December 13. Szombat. Róm. kath. naptár: *Luczia*. — Protestáns naptár: *Luczia*. — Izraelita naptár: *Sabbat*. *Wajischl*. — Görög-kel. naptár (november 30.): *András apostol*. — A nap fél 7 óra 25 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold két 2 óra 49 perckor, nyugszik 4 óra 54 perckor.

Köföcsy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1—2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: *Ereklye-muzeum* helyisége mellett lésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: *Hideg, száraz*.

December 13. Az *aradi Erzsébet asztaltársaság* közgyűlése este 8 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 12.

A vetések jó takaré alatt vannak, a termő föld is pihen, mely pihenés az utóbbi évek alatt oly mostoha adadott a földnek a lanyha időjárás miatt.

Az üzlet élénk. Ugy a bel-, mint a külföldön szilárd kereslettel találkozunk, mely körülmény 10—15 fillérrel magasabb árakat teremtett piacunkon.

Közepes behozatal mellett elkelt mintegy 1500 métermázsa buza és 600 métermázsa tengeri jól tartott napi árak mellett.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.50—7.60.

Uj-buza közép 7.20—7.30.

Uj tengeri 4.90—5.00.

Rozs 5.80—5.90.

Arpa 5.40—5.50.

Zab 5.50—5.60.

Az irányzat szilárd.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi hitelezői védőegyesület a következő fizetésektelenségi esetekről tesz jelentést: *Gáspár* Károly, Bécs. — *Grotte* Armin, *O. Dombvár*. — *Fischer* Ferenc, fűszerkereskedő, *Nagy Kanizsa*. — *Braun* Arnold, *Keszthely*. — *Neumann* Simon, *Budapest*. — *Braun* Soma, *Kecskemét*. — *Grüneis* Lipót, *Freistadt*. — *Steinicher* Károly, Bécs. — *Kollonics* Ferenc, *St. Pölten*. — *Hölzl* Matyas, Bécs. — *Steiner* József, *Jungbunzlau*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 111—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 106—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 104—8 fillérig.

Sertésleltetés. December hó 9. napján volt készlet 29,759 darab, december hó 10. napján főlhajtatott 367 darab, december hó 10. napján elszállított 1024 darab, december hó 11. napján maradt készlet 29,102 darab. — Uslet: Gyöngye.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdém.

Budapest, december 12.

Magyar aranyárjádék 4%	120.36
Magyar koronárjádék 4%	97.83
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	200.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	156.75
Osztrák papírjádék	100.75
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronárjádék	100.25
1860-iki államsorsjegyek	151.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1550.—
Magyar hitelbankrészevény	701.50
Osztrák hitelbankrészevény	688.50
Osztrák-magyar államsvasút	678.75
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.03
Londoni	239.40

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 12

Délkeze. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Sőtár Irányzat mellett 22.000 métermázsra került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonacemüek közül ross és sab 5 fillérrel drágább. időjárás hideg.

Zárlat 12 órákor:

Buza 1903. áprillisa	7.85 — 7.86
Rozs 1903. áprillisa	6.77 — 6.78
Zab 1903. áprillisa	6.36 — 6.37
Tengeri 1903. májusra	5.82 — 5.83
Repce augusztusra	11.95 — 12.06

Zárlat 5 órákor:

Buza 1903. áprillisa	7.86 — 7.88
Rozs 1903. áprillisa	6.77 — 6.78
Zab 1903. áprillisa	6.36 — 6.37
Tengeri 1903. májusra	5.83 — 5.84
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	688.25
Magyar hitelrészvény	701.50
Leszámítóbánk részvény	441 —
Róma-Muranyi vasmű részvény	483.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	678.75
Közuti vasut	613 —
Városl. villamos vasut részvény	324 —

Szeszüzlet.

— December 12. —

Mai jegyzéseink: Keszáró nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárazított moslék 12'80—13— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvont.

— Angol regény. —

Fordította: **Ritt Gyula.**

[33]

(Folytatás.)

A következő sorok reszkető vonásokkal voltak papírra vetve, ugyanannyira, hogy alig voltak olvashatók:

„Huh! Reszketek a borzalomtól! Nem tudok gondolataimtól szabadulni. Hogy is lehettem ez?”

Csak azért a két nőért, kik valóságos furiák, igazi ördögök! Ha ők nincsenek, ezt tennem, épen nem lett volna szükséges. Az egyik eltűnt, de a másik az itt van. Oly hidegvérű és nyugodt. Ki is gondolta volna róla? Egy hölgy, előkelő származással, grófi komornával, tele gyöngédséggel és oly lágy szívű... Lágy szívű? Hah! Ez az ördög?! Oh, sosem fogom őt elfeledni!

És én az ő hatalmába vagyok. De nincs-e ő az enyémben is? Mi egy malomban öröülünk s együtt kell vesznünk, vagy alámerülnünk. En hozzá és ő hozzám van kötve. Mit tegyünk most? Hátha nyakunkba jönnek? Szentséges ég! Miért is nem menekültem, úgy mint a leány? Borzalmas pillanat lett volna, de most már nem rettegnék.

Reszkető vonásokkal így folytatódott ez tovább s azt a benyomást tette, mintha az egész a várótorembe iratott volna.

„Figyelmét szeretném magamra vonni, de ő nem akar észrevenni. Pedig minden áron észre kell hogy vegye, hogy valamit közölni akarok vele. A könyvbe írom a közlendőmet és a figyelmét rá fogom terelni. — Észrevétel nélkül kell, hogy elolvassa.

A menykőbe is! Mily ostobának teteti magát. Vagy a rémület tette oly hülyévé? Mind egy. Mindent lefogok írni.”

Most az a rész következett, amit a rendőrség és a vizsgálóbíró kétségbevonhatlan terhelő bizonyítékoknak vett.

„Grófnő! Ne feledje! Hallgatni, feltétlenül hallgatni. Szót sem arról, hogy ki vagyok, vagy mit tudunk. Már megtörtént s a dolgot nem lehet meg nem történtté változtatni. Tagadnia kell, hogy engem, vagy őt ismerte volna. Esküdjön meg arra, hogy az egész éjjel mélyen aludt s gondoljon ki valami kibuvót, mi állítását valószínűvé fogja tenni. Mondja, hogy állatöszert vett be. — Figyelmeztetem, óvakodjék terhelő vallomástól. Engem hagyjon békében, különben... A mi érdekeink közösek. Együtt menekülünk, „vagy együtt bukuuk“ Ma az állomást elhagyjuk, nekünk még talál-

kozni kell. En a „Grand Hotel“-be szállok; közölje velem az ön címét is. Erre elkerülhet len szükségem van. Végül: előrelátás és hallgatás!”

Az irás itt befejeződött. A tábornok még vagy tizenöt husz percig elgondolkozva forgatta, nézegette a könyvet, mialatt a hivatalnokok merően és élesen, barátja Papillon ezredes pedig, némi aggódással figyelte arcát.

Am a tábornok vonásaiból mitsem tudtak kiolvasni, ki visszafelé lapozgatott a könyvben, annak lapjait a világosság felé tartotta s úgy látszott, hogy fokozódó érdeklődéssel vizsgálja a lapokat

— Nos? — kérdezte végül a vizsgálóbíró amint tekintetével a tábornok vizsgálódását kíséerte.

— Nagy jelentőséget tulajdonít ennek a könyvnek? — kérdezte nyugodtan a tábornok.

— Nem találja azt természetesnek? Hát nem bír bizonyító erővel, nem eléggé terhelő?!

— Természetesen talánam, ha bizhatnék benne. De ebben a tekintetben, mondhatnám erős kételyeim vannak.

— Bah! — szolt közbe a rendőrfőnök. — Ures állítások! Miért ne hinnék e könyvnek? Hamisítatlan bizonyíték...

— Egy pillanatra, rendőrfőnök ur, — szakította félbe, kezét fölemelve a tábornok. Nem vette észre, hisz egy ily éles rendőrszemnek lehetetlen, hogy figyelmét elkerülte volna az a körülmény, hogy a könyvecskebe vezetett jegyzetek nem egy kéz írása?

— Mit mond ön? Botorság? — szolt csaknem egyszerre a két hivatalnok.

Rögtön belátták, hogyha elfogadják a tábornok állítását, akkor más irányba kell haladniok, hogy világot vessenek erre az ügyre.

— Vizsgálják meg újból ezt a könyvet. Előttem teljesen tiszta a dolog, kétség sem férhet hozzá, — felelt Sir Collingham. — Határozottan fentartom első állításomat. Az utóbbi lapokat más kéz írta, mint az elsőket.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személyv. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin d. e. 2.04	Radnáról délután 2.35
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.05
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.45
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.05
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.54

Nemzeti színház.

Bérlet 74. sz.

Páros.

Szombaton, 1902. évi december hó 13-án:

ALMÁSSY LOLA mint vendég:

Loute.

Böhszát 4 felvonásban. Irta: Pierre Veber. Fordította: Heltai Jenő.

S Z E M É L Y B K:

Dupont	Ternyel L.	Roné, leánya	Szabó Irma.
Caetillon	Békés Gyula.	Bruné	Daróczi Ilka.
Francolin	Sarkadi A.	Marchaisonné	Pajor Agnes.
Baburon	Maribázi M.	Antoine, inas	Gózon Béla.
Bru	Győre Alajos.	Julie	Gőz Aranka.
Loute	Almássy L.	A kis Gustave	Kley Marika.
Behauguettoné	Caigaházi R.	Bezu	Tukorai L.

Közdete este 7 és fél órákor.

NYILTTÉR.*

Özv. Kohn Mórné szül. Fried Katalin úgy a maga, mint gyermekei, unokái, valamint az összes rokonok, jébaratok és ismerősök nevében is fájdalomtelt szívvvel jelenti férjének

KOHN MÓRNAK

folyó év és hó 8-án, éjjel 11 órákor, élete 75 ik és boldog házasságának 47 ik évében, rövid szenvedés után, végegyengülésben történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága hűt tetemei f. hó 10-én délután 3 órákor fognak a borosjenői izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Borosjenő, 1902. december hó 9.

Béke lengjen porai felett!

Kohn Béla, Kohn-Kádár József, Kohn-Kádár Gyula, frat.	Kohn Ilonka, Kohn-Kádár Aladar, Kohn-Kádár Gyula, Kohn-Kádár Mariska, Kohn-Kádár Irénke, Deutsch Albert, Deutsch Gizella, Deutsch Jenő, Deutsch Mathild. Schönzweig Janka, Schönzweig Ida, Schönzweig Ernő, Schönzweig Zoltán, Schönzweig Mariska, Deutsch Aladar, Deutsch Böske, Scheer-Kohn Géza, unokái.
Deutsch Zsigmondné szül. Kohn Emilia. Schönzweig Samuelné szül. Kohn Rozália, Scheer-Kohn Béláné szül. Kohn Hermina. leányai.	Deutsch Zsigmond, Schönzweig Samuel, Scheer-Kohn Béla, vejei.

Alkalmi vétel!!

antiquar diszmunkák,
ifjusági iratok
és képes-könyvek

ajándéknak alkalmas,

teljesen ép állapotban, mélyen le-
szállított áron kaphatók

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 2046

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (koks),

kétszer mesett, valódi poross

kovács-kőszent,

1813 rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb áron mellett.

Reusz Mór,

Arad, Bóros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótátiást vállalok.

Magyar királyi államvasutak.

24142—902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alólirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak vonalain és a kezelésé alatt álló összes h. é. vasutak vonalain meglévő kisméretű táskák beburkolása céljából mintegy 852 darab kettős vászonboríték szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A vászonborítékek közül a belső borítékokra barnára terített vászomból, a külső pedig vízhatlan vászomból készitendő.

A pályázati feltételeket és az ajánlattételre kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamint az ajánlattételre használandó ajánlati űrlap, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alólirott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 46. ajtószám) díjtalanul megkapható.

Az ajánlati űrlapon megfelelően kiállított s egykoronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok — a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt — lepecsételve, legkésőbbben 1902. december hó 20-ának déli 12 óráig a fent emelt szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján oda küldendők. Az ajánlat borítéka a következő felirattal látandó el:

„Ajánlat 94142/902. számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó kettős vászonborítékok értékének 5% a legkésőbbben folyó évi december hó 19-ének déli 12 óráig, a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál (VI. Andrassy ut 75. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem vevetnek.

Budapest, 1902. évi október hónapban.

A m. kir. államv. igazgatósága.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Asszonyok és Leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfájás, görcsök, fejfájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira“ egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosiilag melegen ajánlva. Dr. med. M. Stuttgartban írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheak közül, egy sereg kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyületnek adtam előnyt, amely „Amasira“ név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmúl. stb. — Dr. med. G. Berlinben jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonnál: A gyenge alkotású, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án irisszebbnek látszott, mint azelőtt. Életunsága elmúlt és most kettő helyett dolgozik. stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felbarátnőmnek ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.“ stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárosnál betekintésül le vannak téve. — Amasira ára dobozoként K. 3.— (3—4 hónapig eltart!) Csupán A. Locher névaláírásával való! Egyedüli gyáros: Andr. Locher. Pharmac. Laboratorium, Stuttgart.

Raktárak: Budapest: Török J., Király-utca 12. sz. Pozsonyban: Dr. Adler Salvator-gyógytárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában. 2192

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon. 33188—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

Kavics és terméskő biztosítása iránt.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége az alább foglalt és 1903. és esetleg 1904. és 1905. években szükséges kavics és terméskő mennyiségek szállítását szándékozik biztosítani, mely mennyiségek fele részben minden év márczius hó elején, felerészben pedig április hó közepén elszállításra készen kell állania.

A biztosítani szándékolt anyag megnevezése:

Rostálatlan bánya vagy folyamkavics szükséglet szerint.

Rostált bánya vagy folyamkavics szükséglet szerint.

Felépítmény darabolt kavics 41000 köbméter.

Utépítéshez való darabolt kavics 10000 köbméter.

Terméskő válogatott nagy darabokban 5000 köbméter.

Terméskő közép nagyságú darabokban 10000 köbméter.

Terméskő kisebb darabokban szükséglet szerint.

Közuzalék mint fedőanyag 5000 köbméter.

A felépítményi kavicsnak 5—6 cmnyi, az utépítéshez kavicsnak pedig 3—4 cmnyi nagyságúnak és minden földes anyagtól és zuzaléktól mentesnek kell lennie.

A fentiek magukban foglalják az évenként előreláthatólag szükséges mennyiségeket, azonban a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50% al csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50% al felemelni.

A biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a magy. kir. államvasutak ellen semminéven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati űrlapok, pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a m. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrassy ut 73—75. sz.) 50 fillér áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok külön e célra szerkesztett ajánlati űrlapon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennáll 129291/96. sz. általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközöndő, mely feltételek a pályázati határidőig aulirott üzletvezetőség anyag- és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a m. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 1 koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen közlővel:

„Ajánlat kavics és terméskő szállítására 33188—902. számhoz“ 1902 évi december hó 20-ik napjának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökehez benyújtandók vagy posta útján be küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1902 évi december hó 19-ike déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le esetleg oda posta útján küldendők be.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás oda ítéltése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Aradon, 1902 évi november hó. Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon. 33625—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetettik.

A bérlet három évre kötöttik.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi december hó 23-án déli 12 óráig aulirott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz Négyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi december hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek leté gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételtől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok, nem vevetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1902. évi november hó 29-én.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrassy-tér 16.

Világítási cikkek.

Legnagyobb választék

Ditmár-féle

villanyos és légszesz csillárokbán

Elvállalunk világítási berendezéseket.

Atalakításokat petrolumról villanyvilágításra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectió étkező, tea, kávé és feketekávé készletekből. A legolcsóbbaktól a legfinomabb kiállításukig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányérokban a vidéken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszmi tárgyakból a legújabb perámiai művek készleten tartatnak. 2060

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készletek utolérhetlen olcsó áron. A legegyszerűbbtől a legmodernebb ujdonságokig. Szines üveg disztárgyakból állandó nagy készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn“ disz és használati tárgyakból egyedüli raktár. „Szandrik“ kormöczbányai ezüstműveinek képvisellete. Alpacca ezüst evőeszközök és disztárgyak. Alpaccaáruk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Gyönyörűen éneklő

Harzi kanárik jutányosan kaphatók Varga N. utódánál, Szabadság-tér 20. sz. 2272

Fiatal,

vigkedélyű bakfischt ki tanítana meg korcsolyázni? Jelige „Dudus” Arad, főposta. 2271

Erdélyi fajalma

válogatott 1 klg. 20 kr., II-sod minőségű 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2258

Kerestetik

egy ügyes pénztárnoknő, ki az irodai teendőkben némi jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban. 2219

Legszebb karácsonyi ajándék

MERCURBANK

karácsonyi sorsjegycsoportja. 250,000 kor. nyerhető!

1 Jótékonyosztály államsorsjegy ára 4. — kor.
1 Jótékony-sorsjegy „ 10.50 „
1 negyed osztályosorsjáték „ 8. — „
2269 2250 kor.

A három együtt csak 20 korona.
Megrendelések postautalványon

MERCURBANK Budapest (Mercurpalota) IV. Váci-u. 37.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda Részvény-társaság könyvnyomdájában.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályú

bükk hasáb tűzifa, továbbá mindenféle tölgy vágott és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Kerskovitz Jg. és fiai

1904

cézgnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Villanyos házi csengő bevezetést,

Villanyos házi csengő javítást,

Villanyos csengő évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1783

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Zálogcéduikat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb áron vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételék folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

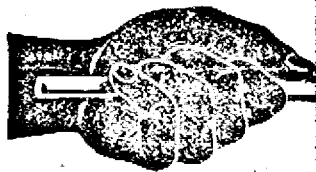
Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Atzél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben. 2196

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmósó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmósó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tisztá és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmósó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

108

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer. Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok. Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrrákákat és az arcznak bájít és üdöséget kölcsönöz. Kis tégél 1 korona. — Nagy tégél 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer. 1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedró.

Egy doboz ára 30 fillér.

431

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Meváltó”-hoz címzett gyógyszerüzében M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerüzében. — Gyógyszerek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerkereskedőknél.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz. köszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Telen is nyitva. Kinék ez utazás nehézkés, használjon házi kúrát a postyáni iszappal, mely a háziorvos kezelésében minden gyógyszer felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrara elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron vesznek.

Kívánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is vesznek és olcsó áron eladok. 1926

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

36078—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Faggyu szükséglet szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőség a vonalai szükségletének fedezésére 1903. és esetleg a következő 1904. és 1905. években évenként szükséges mintegy 4000 kgr. faggyu szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető.

Az ajánlatok fölöötti határozat hozatala, illetve a szállítás odaitélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő anyagok szállítására vonatkozó 122291—96. sz. általános, valamint a faggyu szállítására vonatkozó 39986—92. sz. különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 1 koronás magy. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel: „Ajánlat faggyu szállítása iránt 36078—902. szhoz” 1902. évi december hó 23-ának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökhöz benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1902. évi december hó 22-én déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1902. évi november havában.

Az üzletvezetőség.

(Ütágyomás nem díjaztaték.)